Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Stockholm, Gernandts Boktr.-Aktieb.

N:r 48 (154) Fredagen den 28 november 1890. 3:dje årg.

Annonspris: 35 öre pr petitrad (10 stafvelser). För »Platssökande» och »Lediga platser» 25 öre. Utländska annonser 70 öre pr petitrad

Tidningen kostar endast 1 kr. för kvartalet, med Iduns Mode- och Mönstertidning 1 kr. 65 öre; postarvodet inberäknadt.

Redaktör och utgifvare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 9—10. Allm. Telef. 61 47.

Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. **Lösnummerpris: 15 öre** (vid kompletteringar).

Byrå: Hamngatan 16, 2½ tr. (midt för Kungsträdgården.) Prenumeration sker i *landsorten* å postanstalt, i *Stockholm* hos redaktionen.

Emilie Risberg.

Då tidningarna för någon vecka sedan meddelade, att fröken Emilie Risberg i Örebro aflidit, fann detta sorgebud säkerligen genklang i hundra — för att ej säga tusentals bröst. Från lyckliga hustrur i egna hem, från kvinnor, som på egen hand pröfvat på att slå sig fram genom lifvet, kommo tacksamma tankar till den aflidnas bår och dröjde där, vittnande om ungdomsminnen från den skola, som bar den aflidnas namn. Och i dessa minnen skall lärarinnan och uppfostrarinnan Emilie Risberg lefva kvar. Hennes gamla elever ha säkert ej glömt henne under de senaste årens själfvilliga tillbakadragenhet, de skola ej heller glömma henne nu, då hon för alltid försvunnit.

Och Emilie Risbergs lifsgärning förtjänar att minnas. Författarinnan E. R. är måhända glömd, men en 40-årig nitisk och plikttrogen verksamhet i undervisningens och uppfostringens tjänst, och detta i flickskoleväsendets barndom, skall och kan ej förgätas.

Emilie Risberg föddes i Skara 1815. Hennes far var postmästare i staden, och det var sålunda i ett ansedt ämbetsmannahem, som hon fick sin uppfostran. Flickskolor funnos ej på den tiden, de uppväxande flickorna voro hänvisade till undervisningen i hemmet. Det torde kunna antagas, att denna undervisning ej mäktade tillfredsställa Emilie Risbergs goda hufvud och lifliga kunskapsbegär. Med en anspråkslöshet, högst ovanlig hos dem, som på egen hand förskaffat sig sitt vetande, säger hon om sitt eget kunskapsmått: »Jag hade aldrig själf genomgått någon skola och mest genom själfstudium letat mig till det ringa mått af vetande jag egde.»

Att detta »letande» efter kunskaper ingalunda var fruktlöst kunna Emilie Risbergs många f. d. elever intyga. Men att det fordrat energi och arbetsamhet, kan man förstå, och kanske har man här att söka orsaken till Emilie Risbergs beslut att egna sitt lif åt uppgiften att för sina efterföljarinnor göra vägen till kunskapen lät-

Exemplet, understödt af kärlekens förmaning,
Är främsta vilkoret för mänskoandens daning.
J. P. Wallin.

tare och bekvämare, än den varit för henne själf.

Emilie Risbergs första station, sedan hon på egen hand gifvit sig ut i lifvet, var Mariestad, där hon på 1830-talet öppnade en skola för flickor. Antagligen var den mera primitiv; fröken Risberg säger själf, att hon vid upprättandet af sin skola i Mariestad saknade insikt om, huru en läroanstalt egentligen borde organiseras. Skolan fortgick emellertid åtskilliga år, tills fröken Risberg 1850 lemnade samhället och såsom privatlärarinna öfverflyttade till Örebro. Här blef snart hennes undervisning högt uppskattad. Under ett tiotal år verkade hon nu såsom lärarinna i familjerna, däribland i så framstående familjer som doktor Gumælii och doktor Hallbergs.

Men fröken Risbergs lifliga intresse för flickornas uppfostran och undervisning kände sig ej tillfredställdt med det gagn hon på detta sätt uträttade. Hennes begåfning sträfvade efter vidsträcktare verkningskrets och hennes år manade henne att söka sig ett eget hem.

Fröken R. började sålunda 1861 att i sitt hem mottaga några flickor till undervisning. Det förtroende, hon förvärfvat sig, bragte emellertid denna lilla pedagogiska anläggning till en långt snabbare och mera omfattande utveckling, än dess grundläggarinna tänkt sig. Redan innan första året gått till ända, var elevantalet så stort, att fröken R. måste anlita två lärarinnor för att upprätthålla undervisningen. Denna snabba utveckling och fröken Risbergs egen nitälskan för den kvinliga undervisningen bragte henne snart på den tanken att upprätta ett fullständigt läroverk för flickor. Planen mognade, och i samråd med dugliga lärarinnor och åtskilliga lärare vid Karolinska elementarläroverket i Örebro satte fröken R. den i verket. Till höstterminen 1863 öppnades Örebro elementarskola för flickor, eller, som den allmännt kallades, »Risbergska skolan». Den räknade då 50 elever, 6 lärare och 6 lärarinnor.

»Förtaget var djärft», säger fröken R. anspråkslöst. Så till vida kunde hon ha rätt, att pedagogik och metodik, två ämnen, som då i allmänhet voro mindre kultiverade än nu, antagligen icke alls ingått i hennss eljes så omfattande självstudier. Men i ersättning hade fröken R. sitt brinnande intresse för saken, föräldrarnes förtroende och framför allt en praktisk erfarenhet, som pröfvat nästan hvarje gren af kvinlig undervisning. Fröken Risberg kunde med fullt skäl sägas ha »passerat graderna», innan hon såsom föreståndarinna själf fick befäl.

Fröken Risberg fick också hufvudsakligen lita till sig själf och sina medhjälpare, ty någon förebild för den nya skolan fanns ej att tillgå. Flickskoleväsendet låg ännu i sin linda; statens normalskola för flickor, som sedermera ofta tjänat såsom mönster för privata skolor, tillkom först året efteråt. Ett läroverk för flickor, så omfattande och så fast organiseradt, som det fröken Risberg 1863 upprättade, torde man knappt på den tiden ha tänkt sig. Visserligen funnos förut flickskolor i några städer (Stockholm, Göteborg, Upsala, Vesterås, Helsingborg m. fl.), men, med undantag af Wallinska flickskolan i Stockholm, torde de knappast haft den omfattning, att de kunnat tjäna fröken R. till förebilder. Praktiska omständigheter försvårade dessutom studiet af deras organisation, och man kan därför utan öfverdrift påstå, att Emilie Risberg själf efter egna idéer organiserade och skötte sin skola, och ur denna synpunkt är hon ovedersägligen en af banbrytarne på den kvinliga undervisningens område.

Ehuru strängt upptagen af sin befattning såsom skolans föreståndarinna, hade dock fröken Risberg tid öfrig för direkt undervisning. Hennes hufvudämne var kristendom; därjämte undervisade hon i franska och engelska. Hennes kunskaper voro i öfrigt tillräckligt mångsidiga för att låta henne ingripa, där lärare fattades.

I hvad mån fröken Risbergs undervisningssätt skulle reda sig inför nutidens pedagogiska erfarenheter vågar jag ej afgöra. Säkert är, att hon i sin undervisning lade i dagen sällsynta gåfvor såsom lärarinna. Dit hörde en ovanlig noggrannhet, klarhet och redighet i framställningssättet. Formen för framställningen var icke blott ledig, utan verkligt god, detta tack vare fröken Risbergs ovanliga lätthet att uttrycka sig. På samma gång förstod hon konsten att öfverskådligt och med logisk klarhet gruppera sin framställnings olika delar.

För undervisningen förbisåg fröken Risberg ingalunda skolans betydelse för ungdomens uppfostran. Hon kunde så mycket mindre göra sig skyldig till ett dylikt förbiseende, som hon, biträdd af en äldre, före henne bortgången syster, hade hos sig inackorderade ett antal »helpensionärer», för hvilkas uppfostran hon under skoltiden skulle sörja. Själf sanningskär och ordningsälskande, ville hon också hos ungdomen inplanta dessa egenskaper, liksom hon sökte meddela den sin egen varma, men från alla öfverdrifter fria gudsfruktan. Hennes nitälskan för flickorna och för sitt kall öfvergick dock aldrig till flathet eller klemighet. I sitt sätt hade hon något, som uppehöll respekten bättre än starkare medel någonsin kunnat göra, och det var ej utan, att någon gång de yngre eleverna, som ej kunde uppfatta yttringarna af hennes nit och ordningssinne, funno »tant Emilie» ganska sträng. Men dylika missförstånd ställdes lätt nog tillrätta. Den egna erfarenheten korrigerade dem oftast utan yttre, främmande medverkan.

Under denna ledning fortgick nu skolan; förtroendet till den växte och spred sig till angränsande län, och elevantalet ökades. År 1868 inköpte fröken Risberg en för skolan särdeles lämplig gård med stor tomt. Där har skolan allt sedan dess verkat, och där verkar den ännu. Under fröken Risbergs tid nådde skolan sin högsta utveckling i början af 1870-talet: den räknade då några och 80 elever.

Innan skolan började att helt och hållet taga Emilie Risbergs tid och tankar i anspråk, hade hennes begåfning riktat sig åt ett helt annat håll: hon började syssla med skönlitterärt skriftställeri. Impulsen härtill gafs antagligen under hennes vistelse i doktor Gumælii familj, där litterära intentioner lågo så att säga i luften. Emilie Risbergs första försök såsom författarinna höllo sig inom familjekretsens fridlysta område och utgjordes af små dramatiska stycken, författade vid lämpliga tillfällen. Men hennes tillförsikt och verksamhetsbegär växte, och 1856 framträdde hon första gången för offentligheten med berättelsen »En Karlsbaderskiss», som utgafs anonymt under signaturen E. R. Därpå försökte sig fröken R. 1860 på en historisk novell »Rolf och Alfhild» med ämne från Ansgarii tid. Hennes hufvudsakliga författareverksamhet inföll under 1860-talet, och hon utgaf då ytterligare »Varhems ros», en skildring från frihetstiden med Emanuel Svedenborg såsom historisk person, »Ada, eller hvar är ditt fäste?», en berättelse med tämligen stark religiös tendens, minnesteckningar ur svenska män och kvinnors lif samt 1869 diktcykeln »Beatrix». Af hennes hand blef efter 1860-talet synligt endast ett arbete, en berättelse för ungdom, benämnd »Barnen på Strandvik». Med sin penna och sin poetiska begåfning stod hon gärna till tjänst vid enskilda tillfällen i trängre kretsar.

Hennes poesi såväl som hennes prosaberättelser företedde ingenting nytt, vare sig till form eller innehåll. Några litterära reformationsplaner hyste ej fröken R. Med sin mindre men ingalunda obetydliga begåfning vandrar hon troget i de spår, som förut gåtts upp af Kiellman-Göransson och Marie Sophie Schwartz. Oafsedt den vårdade formen fanns det i hennes skriftställeri alltid något enkelt och flärdlöst, som tilltalade läsaren. Hennes arbeten saknade originalitetens kraft, men de präglades i stället af en varm och liflig känsla, som den tiden förstod att uppskatta. Nu äro hennes arbeten glömda. De senaste årtiondenas snabba litterära utveckling har lemnat dem långt bakom sig. Men såsom minnen af en god, varmhjärtad och rättänkande kvinna ha de alltid sin betydelse.

Under sitt nitiska och verksamma arbete i undervisningens tjänst såg emellertid fröken Risberg år efter år förflyta. Skaror af elever gingo ut i lifvet, och nya skaror kommo i stället, hvilka skulle beredas för samma mål. Hur lätt än åren rört vid fröken Risberg, voro krafterna ej desamma som förr, och en ögonsjukdom gjorde, att arbetet kändes tyngre. Måhända märkte hon också, att flickskoleväsendet inträdde i ett nytt skede, hvars kraf fordrade nyare och yngre krafter.

År 1878 — fröken R. var då 63 år och hade skött skolan i 15 år — samlade hon vid vårterminens slut för sista gången sina elever omkring sig och öfverlemnade skolan till två lärarinnor, af hvilka den ena redan förut tillhörde densamma.

Själf drog hon sig tillbaka till en liten lägenhet i skolans byggnad, där hon åt sig ordnade ett smakfullt och nätt hem, omgifven af blommor, som hon mycket älskade, samt sin värdefulla boksamling, ur hvilken hon testamenterat en stor del till sin kära skola. Under de första åren af sin hvilotid skötte hon gåt- och charadafdelningen i tidningen Nerikes Allehanda, men så blef äfven detta för tungt; helsan blef nu vacklande, och synen började försvagas. Sina sista år till-

bragte hon i stilla tillbakadragenhet, vårdad af en trotjänarinna, tills döden den 11 dennes kallade henne bort.

Emilie Risberg var ej fallen för yttre prål. Hennes lifsgärning försiggick tyst och stilla, utan att hallstämplas af några offentliga utmärkelser. Men månget hem och mången skola kunna gifva vittnesbörd om dess betydelse. Där glömmes säkert icke Emilie Risberg, en god och vänlig kvinna, som egnat ett verksamt lif åt nitisk sträfvan för uppfostran och bildning, som ville det goda och själf alltid sökte göra det.

H. L. Victorin.

För länge, länge se'n.

Jag tvänne skrumpna gummor ser
så ofta arm i arm.
För länge se'n i unga år
de slutit vänskap varm.
De lefva nu blott för hvarann',
ty allt har flyktat hä'n,
som deras lif gaf färg och glans,
för länge, länge se'n.

Jag tänkte ofta på de två.
Hvad var inom dem gömdt?
Hvad knöt väl samman deras lif?
Ett minne kärt och ömt?
Så fann en dag jag deras hem.
Vid vinterbrasans sken
de talade om tid, som gått,
för länge, länge se'n.

De samma skolbänk nött en gång,
växt till i fröjd och lek.
Den ena blef en yppig ros,
den andra lilja blek.
Fast liljan hade gods och guld,
hon kär höll rosen än.
De delte hvarje tanke då,
som nu, för länge se'n.

Så kom en dag den bleka mö
med rosor på sin kind,
till barndomsvännen sade glad:
»min myrtenkrona bind.»
Blek rosen blef, hon tänkt och drömt
om samma hjärtevän,
men kronan band, fast tåren föll
i den för länge se'n.

Så fick den ena älskadt hem
och make, barn i blom.
I flitigt värf vid huslig härd,
fort dagen gick och kom.
Den andra sökte andra mål
och gick sin väg allen'.
Åt sjukdom, sorg och nöd hon gaf
all kraft för länge se'n.

Men tiden gick, den enas barn
i världen spriddes ut,
och döden ryckte mannen bort,
hon ensam stod till slut.
Då kom den andra, sade varmt:
»låt oss nu bli igen
en tanke och en själ som förr
en gång för länge se'n.»

Se'n dess har glädje följt på sorg,
af dagar blifvit år,
men än är bandet lika fast,
som knöts i lifvets vår.
De lefva nu i minnet blott
och glädjas, gråta än,
de gamla två, åt fröjd och sorg,
som timat länge se'n.

Jag satt där andaktsfull och tyst,
i tårar såg dem le.
O kunde jag likt dem en gång
mitt lif i fjärrglas se,
min sista kraft få gifva bort
i vänskap sann och ren
och tänka utan samvetsagg
på tid för länge se'n.

Erika.

Ämbetet att vara husmoder.

Af

Helena Nyblom.

(Forts.)

Det finns ingenting i ett hushåll, som är tråkigt, och ingenting, som skall vara en husmoder likgiltigt, när hon vet, hur stor betydelse alla enskildheter ha.

Hennes kök och skafferi, hennes linneskåp och husgeråd, allt är viktiga ingredienser i det hela, och hon skall icke endast icke finna dessa detaljer tråkiga, utan hon kan gärna svärma litet för dem, först då bli de ett uttryck för hennes personliga natur och smak, och ju bättre denna natur och smak äro, dess bättre för det hela. I kaos kan ingenting skapas, men ordningens poesi är en god poesi.

Det hem, som en husmor skapat genom att väl öfverse och hjälpa till att alla detaljer utföras väl, det hemmet skall ju utgöra de omgifningar, i hvilka lifvets drama uppföres.

Dessa omgifningar äro icke hufvudsaken, men de bidraga ofantligt till, att hufvudsaken kan komma till sin rätt.

Vid den olikartade hjälp, som en husmor af vår medelklass får af många personer ur arbetsklassen, kommer hon i beröring med många olika människor och lär sig, att på ett naturligt och verkligt sätt förstå den arbetande klassen, hvad de fleste män sällan ha tillfälle till.

Alla dessa specialiteter, för hvilka så många lefva, lär hon sig att intressera sig för. Tvätterskor, strykerskor, sömmerskor o. s. v., alla ser hon närmare i deras arbete än hvad mannen kommer att göra, och hon lär sig icke blott förstå och beundra ett sådant arbete, om det är bra gjordt, utan hon lär sig otvifvelaktigt att förstå dessa människor bättre, än hvad en ensam stående människa får tillfälle till, och har ju dessutom den lyckliga möjligheten att åtminstone bereda några sorgfria dagar för dem, hvilka arbeta i hennes hus.

Hvad en kvinna eger i sina barn, kan icke uttryckas eller uttömmas i någon bok. Jag vill icke tala om lyckan att vara mor, utan också endast betrakta denna lycka från en husmors ståndpunkt.

Finns det väl någon ställning för en kvinna, som bättre kan gifva henne anledning att trösta och hjälpa, att deltaga i andras sorg och glädje, och om hon icke kan bringa hjälp i besvärligheterna, åtminstone hjälpa till att bära dem, och när sjukdomarne komma, lär hon sig också på ett direkt och naturligt sätt något af den erfarenhet och kunnighet i sjukvård, som annars blott de kvinnor lära sig, som egna sig åt en sköterskas kall.

I det hela förefaller det mig, att en husmoders kall ställer sakerna i de rätta förhållandena till hvarandra, i det att lifvet blir det viktigaste, studierna det näst viktigaste. Ty hur förträffliga och betydelsefulla än de olikartade studierna kunna vara, så är dock lifvet, när allt kommer omkring, ännu betydelsefullare.

De personer, som egna hela sin tid till ett specialstudium, visa sig ofta vara märkvärdigt opraktiska och ovetande i lifvets mångfaldiga förhållanden.

Det är, som om de hade fått ett eller annat organ utveckladt på de andras bekostnad, och resultatet blir något abnormt och oharmoniskt i mänskligt afseende, hur stora och förträffliga än resultaten af deras arbete kunna vara.

Lifvet måste dock alltid förbli det viktigaste för en lefvande människa, men den stora hjälp, som alla studier gifva en i att lefva, är också en viktig sak, och kanske att en del husmödrar ofta ignorera deras betydelse. Har en kvinna en verkligt stor begåfning i ett eller annat afseende, en brinnande vetgirighet, ett vaket intresse för olika sysselsättningar, en bestämd talang, då är det alldeles säkert, att hon får tid att odla dessa gåfvor.

Det beror endast på hur varmt hon känner därför.

Liksom man alltid får tid att träffa dem eller den, som man *måste* träffa för att kunna existera, så får man alltig tid till den sysselsättning man mest älskar. Och ju mer man längtar efter att komma till detta sitt käraste arbete, dess mer skall man lära sig att genom ordning och bestämd tidsindelning få en hel mängd saker lätt uträttade, som kanske falla långsamt och tungt för den, som ingenting har att längta efter.

Det är visserligen sant, att en husmor måste anstränga sig för att eröfra vissa timmar af dagen för att få tid till ett studium eller ett arbete, som hennes natur och anlag fordra utveckling af, men det är väl icke någon orsak att uppgifva det.

Det vore, som man skulle uppgifva att träffa

en person, som man älskar, därför att det vore förbundet med besvärligheter.

En sådan kärlek är icke mycket värd.

Men för att få tid till hvad man helst vill, fordras också, att man uppger en hel del arbete, som är onödigt, och våra hushåll äro öfverhopade af en mängd fullständigt onödigt arbete, därför att de flesta familjer underkasta sig en hel del onödiga plikter med hänsyn till sällskapslifvet.

Det fordras vissa skålpund sylt och kompotter att inkoka, grönsaker att torka och nedsalta, safter, champignoner och många andra läckerheter att bereda, som upptaga husmödrarna under de vackraste sommardagarne. Och hvartill skola alla dessa härligheter användas?

Det är naturligtvis icke hvardagskost, utan saker, som gömmas till middagar och supéer, dessa utväxter på det civiliserade samlifvet, som taga folks tid oeh pengar, utan att gifva den ringaste ersättning därför.

Rikt folk har naturligtvis rättighet att använda en del af sina pengar till festligheter, men mindre förmögna familjer borde en gång växa ifrån den föreställningen, att det är deras plikt att »se» vissa familjer, hvilka man blott umgås med på det sätt, att man ger dem mat ett par gånger om året.

All den tid, som förberedelserna till detta onödiga sällskapslif upptager, och all den tid, som användes på att mottaga och aflägga visiter efter dessa respektiva supéer, utgör ett större antal timmar än någon tänker.

Och det är icke blott den eviga syltningen och bakningen, som upptar så många husmödrar, utan också en hel mängd onödig sömnad, då man ännu har kvar den föreställningen — åtminstone i Sverige — från den tid, då man bestod sig med många tjänare, att ett hederligt hus skola ha ett dignande öfverflödigt linneskåp, och de kvinliga medlemmarne skola sysselsätta sig med att märka och sy massor af saker, som sedan blott ligga och gulna. Jag vill nu icke tala om de beständigt öfverflödiga toalettartiklar, som allt onödigt umgängeslif medför.

(Forts. o. slut i nästa n:r.)

Till
Iduns alla prenumeranter!

Med detta nummer följer som bilaga ett extra ***profnummer,*** *som vi bedja Eder hafva godheten* ***med allra första*** *lemna till någon bekant familj eller väninna, hos hvilken Ni bestämdt vet, att Idun ej finnes. I gören oss därigenom en verklig tjänst, och ej blott oss, utan indirekt äfven Eder själfva. Ty härigenom kunna möjligen nya abonnenter vinnas, och ju större Iduns läsekrets blir, dess rikhaltigare och bättre blifva vi i tillfälle att göra tidningens innehåll och utstyrsel.*

Skulle Ni på samma gång vilja lägga ett godt ord för Idun hos edra bekanta och äfven visa dem prof af ***Iduns Mode- och Mönstertidning,*** *ifall Ni själf har densamma — och det hafva ju de allra flesta — blefve vi Eder ännu mera förbundna.*

På förhand tacksamma

REDAKTIONEN.

En turkisk skaldinna.

Nigjar Hanym.

Ur en utländsk tidning hemta vi bifogade intressanta porträtt och skildring af en främmande skaldinna, hvars bekantskap vi tro skall göra våra läsarinnor nöje.

Där Peras bergshöjd stupar ned mot den härliga Bosporens djupblå vågor, reser sig, vettande mot hafvet, ett oansenligt litet hus på det branta stupet. Förvittrade och gråa äro dess timrade väggar, död och stilla Taxims aflägsna gata, men hänförande skön utsikten öfver den med väldiga, hvita kvaderstenar infattade stranden och det underbara panoramat i bakgrunden. Till höger »Gyllene hornet», en af världens förnämsta hafsvikar, lifvad af alla sjöfarande nationers ångare och seglare, beherskad af den gamla seraljens bastioner, terasser, segerportar och mohriska kiosker, ofvan hvilka än högre Stambuls stolta kupoler och smidiga minareter blixtrande resa sig. Vida sväfvar blicken öfver den trädgårdsinbäddade seraljens skarpa hörn bort i fjärran, där de förtjusande Prinsöarna afteckna sina konturer mot Marmarasjöns mörkblå vågor.

Midt emot, på det asiatiska området, resa sig Skutaris måleriska byggnadsvimmel, gröna skuggiga cypresslundar och det kejserliga palatset Beglerbegs hvitglänsande fasad. Till venster åter buktar sig det skönaste af alla sund fram mot Svarta hafvet; gamla borgar och moderna palats kröna grönskande höjder, medan fartyg af alla slag plöja de hvitskummiga vågorna. I sanning en bild af så oförliknelig skönhet, att jag kan fatta, huru invånarinnan i det ofvannämnda huset diktat sina skönaste sånger under de stunder, då hon sänkt i tankar suttit vid dess fönster. Ty det är en högt begåfvad turkisk skaldinnas stilla hem, detta anspråkslösa hus på Taxims branta sluttning, i hvilket Osman Paschas dotter, Nigjar Hanym, med sin skönhet och sitt behag bedårar en liten, men utvald krets.

Med en gestalt något öfver den kvinliga medellängden, stora mörka, själfulla ögon, öfverskuggade af långa ögonhår, behaglig och okonstlad i alla sina rörelser, framstår skaldinnan just som typen af orientalisk kvinnofägring. Och dock är Nigjar till sin härkomst ingen fullblodsturkinna. Hennes fader, general Osman Pascha, tillhörde de ungerska frihetskämpar, som år 1849 efter nederlaget vid Világos flydde till Turkiet och där funno ett andra hemland.

Af sin moder, som var turkinna, har Nigjar ärft sin poetiska gåfva, under det hon väl har fadern att tacka för sin vetgirighet och sina musikaliska anlag. Knappt tretton år gammal förmäldes hon enligt turkisk sed med en man af förnäm börd; dock blommade icke för den unga hustrun de äktenskapets rosor, som hon hade hoppats. Bittert bedragen och sårad i sitt hjärtas innersta, vände hon åter till föräldrahuset för att låta skilja sig från sin man. Här uppstodo nu hennes dikter, sånger, i hvilka hennes själs smärta tar sig rörande uttryck. Trots det blomsterrika, österländska spåket röjer dock hennes poesi obestridligt inflytande af europeisk diktning.

En del af hennes dikter utkom i samling för ungefär två år sedan under titeln »Afsus» (Suckar). I sanning en ypperlig rubrik för dessa sånger, hvilka genomströmmas af ett bedraget kvinnohjärtas dofva smärta och vemod. Arbetet väckte uppseende och fick snabb spridning. Grundliga kännare af turkiskan loforda språkets välljud, känslans innerlighet och tankarnes flykt. En del af dessa dikter har öfversatts till franskan, och andra ha iklädts ungersk dräkt af en ung orientalist i Budapest.

I hvarje fall tillhör denna turkiska skaldinna, som är lika förtrogen med europeisk odling och vesterländsk kultur som med sitt hemlands känslolif och seder, de mest fängslande företeelser i den underbara staden vid Bosporen. På gatan enligt turkiskt bruk beslöjad och omhöljd af den säcklika »feredschens» böljande veck, träder i föräldrahuset den knappt tjugufemåriga, blomstrande unga kvinnan besökaren till mötes med obeslöjadt ansikte, lik en förnäm europeisk dam. Skaldinnans salong är ett helt hemtrefligt gemak med två fönster ut mot Bosporens härliga panorama. Med undantag af några dyrbara orientaliska mattor erinrar här knappast något om ett turkiskt hem. Taflor och stålstick betäcka väggarna, illustrerade verk och fotografier ligga på bordet, bekväma stolar inbjuda till hvila. Beständigt på nytt hänförd af det tjusande sceneriet, tillbringar här Nigjar så många timmar, läsande, drömmande, diktande, målande; drömmande mycket ofta om denna stora vida värld, om hvilken hennes böcker förtälja henne — henne, den i det fördolda doftande österländska blomman.

Iduns julklappsbazar.

(Forts.)

XXXVI. **En liten praktisk julklapp** till unga flickor är en väska af något brokigt eller broderadt tyg, fodrad med grå domestik och så bred och djup, att ett par skor rymmas däri. I öfre kanten förses väskan med en dragsko med några breda siden- eller ylleband igenom. Den bäres då lätt på armen under färden till någon fest, där dansskor ej få saknas.

Teff.

*

XXXVII. **Bordlöpare eller buffetduk.** Af knypplade spetsar och hvita stramaljband af linne kan på följande sätt förfärdigas en fin bordlöpare. På två band af nämnda slag, hvardera 1½ mtr långt och 7 cm bredt, sys med hvitt langarn något vackert spetsbroderi, sådant som nu så allmänt användes till mellanverk i lakan. Mellan dessa båda längder fastsys med kastsöm en mellanspets fullt så bred som banden, hvarefter en uddspets i samma mönster som mellanspetsen, fastsys rundt omkring det hela. Vill man hafva bordlöparen något enklare, kan man brodera banden med kulört linnegarn samt använda virkade eller väfda spet-

sar i stället för knypplade, ehuru den då aldrig kan blifva så vacker.

Jentis.

*

XXXVIII. **Spjällband.** Ett vackert och ganska billigt spjällband kan lätt förfärdigas af yllestramalj. Denna stramalj är omkring 18 dm bred, hvarför dess bredd blir lagom till spjällbandets längd. Bandets bredd, 12 à 15 cm. Härpå sys med hamburgergarn och silke ett 8 à 12 cm bredt broderi. Sedermera fodras bandet med atlas och förses rund om med en snodd i samma färger som broderiet. I hvart och ett af öfre kantens hörn fastsys en liten messingsring, hvari fästes ett band, som tjänar till att knyta spjällbandet vid spjället. I nedra kanten, som slutar i en snibb, kan efter behag anbringas en tofs i samma färger som snodden, eller små silkesbollar. Färgen på stramaljen bör väljas efter tapeter och möbler i det rum spjällbandet skall användas.

Jentis.

*

XXXIX. **Braskudde.** Till denna trefliga pjes passar bäst något tungt, brokigt tyg, t. ex. flossaväfnad. Den jag gjort är emellertid ej så dyrbar, men ser ändock fin ut. Denna vill jag nu beskrifva. Af stadig domestik sys ett 80 cm långt och 65 cm bredt fodervar, hvilket fullstoppas med tagel eller bomull. På grof olivfärgad juteväf, lika stort som kudden, sys antingen en bård från ena hörnet af kudden till det andra, tvärs öfver eller också ett enkelt bottenmönster i gammalsvensk stil och färg. Färdigt sys broderiet på kudden, som fodras med groft kläde eller fris. Förses i kanten med en grof kordong, samt i hörnen med bollar. Har sin plats på golfvet vid kakelugnen.

Karna.

*

XL. **Bokomslag för oinbundna böcker.** Af styf papp klipper man tvänne 17 cm breda och 24 cm långa bitar. Dessa fastklistras sedan med syndetikon på ett stycke gult siden med ett mellanrum af 4—5 cm, samt vikes öfver pappen af en sömsmåns bredd. Därefter klipper man ett stycke vinröd plysch, stort som det hela, utom ett hörn i ena kanten, som klippes bort. Detta klistras nu fast och i den tomma snibben fästes ett litet stycke gult siden, hvarpå förut broderats ett monogram eller en liten bukett. Plyschen jämnas sedan i kanterna med en sax, men aktar man innersidan. Hela permens yttersida — plyschsidan — kantas med en smal bård i guld eller silke, och om man så vill, äfven den insatta snibben. Kan förfärdigas af enklare materiel, t. ex. creton, bomullssatin o. d.

Karna.

*

XLI. **Lampmatta.** Man klipper ett rundt stycke papp, så stor man vill ha mattan, bekläder det på båda sidor med mossgrönt kläde och fasonerar små taggar uti kanten. Rundt omkring kanten fastsättas medels lim, vackra, jämna kräftskal, med hufvudena utåt. De böra vara väl rengjorda och torra, om man så vill, äfven bronserade.

Mathilda P.

*

XLII. **Broderadt handkläde.** Prestfruar äro ofta i förlägenhet huru med små tillgångar skall erhållas något litet öfverraskande och nytt i julklappskorgen. Må de gifva sina kära män (eller är det ännu en kort tid endast fråga om fästman och fästmö) ett handkläde, 30 à 40 cm i fyrkant, att vid sockenbud medföra i handboken; högst behöfligt både som altarduk vid sjukbädden och till kalkens och patenens aftorkande. Sköna mönster till sådana handkläden fås såväl på Diakonissanstalten i Stockholm som i Paramentverkstaden, Bellmansgatan 3 i Göteborg.

Siri Olai.

*

XLIII. **Nålbok i vinbladsform.** Jag klippte af tunn papp ett mönster efter ett medelstort vinblad (icke vildvin) och fick därigenom stommen till min nålbok, hvars två lock voro öfverdragna med med ljusgrön sammet. Därefter fodrade jag dessa med lätt siden och lade ett hvarf styf tyll emellan. Bladets fibrer och ådror sydde jag med schatterad snilj i precis samma ton som sammeten. Täckbladen såväl som de mellan dessa liggande uddiga och med silke kringsydda flanellsbladen fäste jag vid hvarandra med blomsterståltråd, som jag hade omvirat med snilj.

Hanna.

*

XLIV. **Broderad bokperm.** Denna perm brukas till att lägga utomkring böcker, hvars band man vill vara rädd om. Då man lånar böcker, borde man alltid betjäna sig af en sådan för att kunna återlemna boken i samma skick, som då man mottog den. Permen förfärdigas af ett 31 cm bredt och 20 cm högt stycke pressadt läder; på öfversta sidan smyckas det med 3 broderade figurer, som skola se ut som beslag. Man syr dem med metallgarn, som lägges bredvid hvarann i täta rader och fasthålles med små öfverstygn, som sys med fint silke. Permen fodras med brunt siden och vid hvarje sida anbringas ett 6 cm bredt stycke papp, som öfverklädes med siden; däruti instickes sedan bokpermen. Längs midten anbringas ett hvitt silkeskautschuksband, hvarmed boken fasthålles. Upptill fastsys 3 smala sidenband, 30 cm långa, hvilka användas såsom bokmärken. Om man ej vill använda så dyra materialier, kan man göra permen af småblommig creton och fodra den med taft eller glanskambrick.

Hanna.

(Forts.)

Slutadt dagsarbete.

Skiss af Elena.

Regnet piskade mot fönsterrutorna, och ute i allén slet stormen de sista gulnade löfven från grenarne. Men inne i det stora rummet, där skymningen började falla på, var det varmt och godt. En nästan nedbrunnen brasa kastade ett flackande sken öfver mattans brokiga mönster. I en hvilstol satt en kvinna och tänkte. Hon var icke ung längre; det mörka håret skiftade i grått, och tiden hade ristat linier i den hvita pannan. Där satt hon med händerna korslagda i skötet efter slutadt dagsarbete och tänkte, tänkte öfver ett helt långt lif.

Ja, hon hade varit lycklig! Hon hade haft ett mål att lefva och kämpa för. Och hon hade gladeligen gifvit alla sina bästa krafter och förmögenheter, hon hade icke sparat på något, hon hade gifvit allt åt sin son. Hon hade lärt honom det bästa, en moder kan lära, hon hade gifvit honom tron på lifvet, tron på kärleken och tron på kvinnan. Hon hade lefvat för att lära honom att blifva stark och god. Hon hade nött på sitt eget, innersta väsen, hon hade tagit och gifvit honom af allt, som hon kände bäst och ädlast inom sig.

Och nu var hennes dagsverke slutadt. Nu var där en annan, som kom och höstade frukten af öfver ett halft människolifs arbete och kärlek. Hon satt där och väntade på den unga kvinnan, som skulle blifva hennes sons hustru, som skulle stå vid hans sida under hela hans kommande lif, som skulle äga hans tankar och hans kärlek, som skulle blifva allt för honom. Hvad hade hon att gifva honom tillbaka? Moderns hjärta bäfvade för sonen. En främmande kvinna hade nu hans framtid i sina händer. Skulle hon göra honom lycklig, eller skulle hon rifva ned, hvad som byggts upp under långa år af kärlek och samlif mellan dem båda. Hon lät ansiktet sjunka ned i händerna och bad, varmt och brinnande.

Moder!

Där stodo de båda framför henne; han med armen om hennes lif, och hon så ödmjukt bäfvande lycklig. Skarpt och forskande dröjde moderns blickar vid det friska, leende ansiktet; men blott ett ögonblick, och så låg den unga kvinnan i den gamlas famn. Dessa själfulla, klara ögon kunde ej bedraga, de talade ett så tydligt språk, hon hade ej rätt att tvifla efter detta vittnesbörd. Denna varma, kärleksfulla kvinna skulle taga vid, där hon måste sluta; hon behöfde ej rädas längre. Nu visste hon, att hon kunde lägga sitt hufvud till hvila utan tvifvel eller oro; nu var i sanning hennes lifs arbete slutadt.

Men i sin sons blick läste hon vittnesbördet om, att denna nya kärlek aldrig skulle komma honom att glömma sin moder.

Vi påpeka härmed för dem, som deltagit i den nyligen afslutade stora pristäflingen och nu önska sina bidrag återsända, att, utom* tydliga *uppgifter å de resp. manuskriptens rubrik, signatur och karaktär, äfven* tillräckligt porto *för returen måste till redaktionen insändas.

Djurskydd i hemmet.

Bland de känslor, som adla människohjärtat, står medlidandet högst — medkänslan för människornas lidande och medlidande med djurens smärta och nöd.

Men hvar skall man söka denna ädla känsla lifligare utbildad än i en god kvinnas bröst?

Och vackert och ädelt måste det ju anses, om en bildad kvinna äfven ute i det offentliga lifvet, på gatan o. s. v. har ögonen öppna för att öfverallt efter bästa förmåga söka förhindra den råa och likgiltiga behandlingen af djuren. — Men se vi oss om en gång i vår allra närmaste närhet, inom hus och hem, i hvardagslifvet, huru oändligt mycket finnes då ej att göra, och hur viktigt är ej just här ingripandet i rätt tid, husmoderns kärleksfulla och förståndiga vaksamhet.

Nästan öfverallt skola vi få bevittna mer eller mindre råhet och känslolöshet, hvilka göra ett dåligt intryck på det veka barnahjärtat, ett intryck, som lätt slår rot därinne för alltid.

Hvem tänker väl på, hvilken dålig inverkan det gör på barnasinnet, om de små få stå bredvid så ofta en höna, en anka etc. slaktas och den stackars varelsen med afhugget hufvud långt därefter ångestfullt flaxar omkring. Eller om barnen stå bredvid en flughåf och se på, hur de stackars djuren flere dar hänga lefvande däri och ängsligt trefva med benen i tyllen. Eller om de bevittna, hur den dumma tjänstflickan ej har förstånd att döda fisken, utan fjällar och skär upp den lefvande, så att man hos de stackars offren, särskildt hos ålen, ännu länge kan märka ryckningar och skälfningar.

Mindre i ögonen fallande, om också icke mindre betydelsefulla, äro de djurplågerier inom hemmet, som ha sin grund i okunnighet om vården af våra husdjur. Så t. ex. låter man gärna förleda sig till att köpa en vacker sångfågel, utan att i sin ifver tänka på att taga noga reda på, hvarmed den bör födas. På detta sätt händer det, att insektätare kan till föda få frön, eller fröätare insekter, då i båda fallen de stackars fåglarne få släppa lifvet till. På samma sätt plågas äfven mången gång guldfiskar och andra akvariuminvånare till döds.

Men till de allra värsta djurplågerierna inom hemmet höra de, som begås af öfverdrifven ömhet. En sann djurskyddsvän kan sålunda ej utan motvilja se ett exemplar af de små bortklemade knähundarne. Likaså borttvina och dö en mängd dyrbara talande papegojor endast till följd af öfverdrifven kärlek. Man kan ingenting neka dem och dödar dem formligen genom de läckerheter och naturvidriga födoämnen man ger dem. På samma sätt ger man ofta, dels af öfverdrifven kärlek, dels af okunnighet, knähundar eller kattor så olämplig föda, att de utsättas för hudsjukdomar o. s. v.

För att vara en sann djurskyddsvän måste man således låta både hjärta och förstånd tala. Blott de vårdare, som bemöda sig att fullständigt lära känna hvart och ett djur, de tagit under sitt hägn! så att alla dess behof kunna tillfredsställas, förmå bereda djuren trefnad och en »angenäm tillvaro».

Medan en förståndig, kärleksfull vård om djuren tydligen i allmänhet har stor välgörande inverkan på barnasinnet, äro de dåliga intrycken naturligtvis lika varaktiga och betydelsefulla för hela lifvet.

Redan ensamt ur denna synpunkt borde man på det noggrannaste undvika att hos det veka barnasinnet inprägla grymma intryck, särskildt genom den vana, som råder inom mången familj, att döda maskar, insekter o. s. v., som komma i ens väg, och som med rätt eller orätt tros vara skadliga. Hur ofta ser man ej sålunda barn ute i det fria eller inomhus med riktig fanatism trampa i hjäl den eller den »otäcka» masken, den eller den »afskyvärda» insekten i den öfvertygelsen, att de därmed göra något riktigt nyttigt. Men huru många barn eller ens fullvuxna personer veta, hvilka insekter, maskar och andra djur äro verkligt skadliga, och hvilka äro verkligt nyttiga?

Till sist några ord om ett af de allra värsta djurplågerier, som åtminstone i viss mån begås inom hemmets hägn, nämligen metning. Ingen sysselsättning och intet af våra s. k. nöjen innebära ett så raffineradt djurplågeri, och en god moder borde därför aldrig tillåta sina barn att meta, helt enkelt emedan det hvarken är ett helsosamt »nöje» eller en god sysselsättning.

Skuggor.

Skiss för Idun af

Niemand.

Mellan granarnas täta grenar glider månens mjölkhvita ljus, det silar sig genom björkarnas luftiga hängen och blänker som en sol på reflektionskulans spegelblanka yta. Det smyger sig genom kaprifolierankornas blad och väfver ett fint silhuettmönster på verandans brunbetsade golf; men längre upp, där löfverket är som tätast, har det kilat en enda, ensam stråle, hvilken, skarp som en knifsudd, darrar och glänser i det djupaste mörkret. Det rör sig där inne i skuggan, långsamma steg närma sig öfver golfvet, och en ensam gestalt kommer fram i månljuset.

Det är ett mycket blekt ansikte, som lyfter sig mot silfverlampan under den blåsvarta kupolen, nästan spöklikt blekt i det hvita ljuset. Det är ett kallt, nästan hårdt ansikte, med skarpa, dystra drag, och som saknar den första ungdomens mjukhet och rundning i linierna; den låga, raka pannan med de i rät linie, liksom med tusch dragna ögonbrynen, den korta hakan och de hårdt sammanpressade läpparne, allt ger intryck af något förstenadt. Dock, den slocknande glöden kolar ännu i ögats djupa svärta, kring dessa läppar så fast sammantryckta, och under dessa ögonbryn, så dystra och trånga, ligger ett obeskrifligt uttryck, de fina munvinklarne darra af smärta, och öfver ögonens dunkla djup ligga dimmor. Hon lutar sig mot räckverket och stirrar ut i natten, ut öfver de af dagg gnistrande gräsmattorna, på nattsvarta styfmorsblommor med härliga pärlor på sin lena sammet och inandas vällukten af rosorna, som höja sina hufvud emot henne.

Så många tankar, som komma i en sådan djup tystnad, då naturen liksom gått till hvila, då dess hjärta liksom står stilla, och man lyssnar andlös efter dess slag. Hvad drömma de dunkla ögonen om? Bah, drömma! Man drömmer icke längre, när verkligheten fått en mellan sina hvassa klor.

Dessa ögon tycka, att de äro nära befryndade med denna dödsstilla höstnatt med sitt hvita, kalla ljus. Björkarna där nere vid stranden synas stå så lugna i sin rika löfskrud; men när dagsljuset faller mellan grenarne, skall du här och där märka fullt med gulnande blad; och de båda asparna, som spegla sig i vikens vatten, de skälfva och darra, fastän vinden gått till hvila mellan granar och furor.

Hvad hon tänker på? Kanske på solvarma försommardagar, under doftande hägg och syren, med solvärme i hjärtat och solljus i ögonen; på heta eftermiddagars lyckliga dolce far niente under lindarna — just under den där linden där borta —; och på mycket mörklå ögon, som ömt blicka öfver till henne från andra sidan trädgårdsbordet; på sommaraftnar, veka som mollackord, då himlens mjölkblå kupa hvälfde sig öfver dem, med sina förtoningar i vester af blekaste guld och skäraste rosa, då ljudlösa årslag förde dem öfver vikens genomskinliga vatten från strand till strand, och måsarne i eleganta bågar kretsade öfver deras hufvud och med långsamma behagfulla vingslag gledo öfver vattenytan. Och under det han hvilade på årorna, hade hon med sin vackra, mjuka röst sjungit hans favoritsång:

»Med dina blåa ögon —»

De talade icke mycket de två; hon njöt af blotta sammanvaron; och från de mörkblå ögonen till de svarta flögo gnistor, som tände och brände. Bah! Drömmar, skira som månljuset där ute, endast drömmar, verkligheten skulle komma, uppvaknandet på den sköna sommardrömmen, en saga lik, och det skulle göra ett slut på dessa gyckelbilder, så skimrande, men så ihåliga.

Minnena — bild efter bild draga de med pinande tydlighet hennes inre öga förbi. Det är åter afton, en kulen, gråduskig afton med blytung himmel och hällande skurar; men inomhus är det strålande ljust, och tonerna från en glad, sprittande musik ljuda i hennes öron. De ha dansat de två och sitta nu vid hvarandras sida i ett litet kabinett bredvid danssalongen och blicka ut i vimlet. En onämnbar fröjd är lägrad öfver hennes ansikte, medvetandet om att en skön blomma, fager till färg och doft, öppnat sin skära kalk i hennes hjärtas första vår, kommer henne att känna sig så lycklig i denna stund. Det blir en paus i dansen, en kaskad af toner pärlar som vattendroppar från flygeln midt emot dem, och ett guldblondt hufvud tecknar sin fina profil mot instrumentets ebenholts.

»Med dina blåa ögon —»

smyger det därutifrån in mellan de purpurröda portiererna. Han spritter till och lutar sig fram.

»— ser du så huldt mig an»

ljuder det med en varm, klar mezzosopran, och sångerskans ansikte vänder sig, under det hon sjunger, småningom emot dem, och ett par stålblå, djupt liggande, något matta ögon blicka in till dem.

»Så drömmande blir då mitt sinne,
att jag ej tala kan —»

Det går en skälfvande rysning öfver henne där inne, hvarför, det kan hon ej göra sig reda för, en sådan där rysning, som ibland förebådar oss något kommande ondt eller någon svår sjukdom. Hon ser på honom, hans ansikte har fått ett svärmiskt, melankoliskt uttryck, och hans blickar äro oaflåtligt fästade på det blonda hufvudet, på hvars kinder en dämpad rodnad uppstiger.

»— ett haf af blånande tankar
då strömmar öfver min själ.»

Han stiger hastigt upp och går utan ett ord dit ut. Hon ser honom närma sig flygeln, hon ser honom taga den mörkröda rosen ur knapphålet i fracken, samma ros, som hon själf gifvit honom, och hon ser honom bugande räcka den till den blonda sångerskan, hvars kinder glöda högröda som blomman i hennes hand. Men *hennes* kinder blifva hvitare än snö och läpparne darra konvulsiviskt. Ovilja och dof harm sjuda inom henne, under det att smärtan står på lur för att i ett obevakadt ögonblick genomborra henne med sina klor. Hon hör hans röst som ur ett aflägset fjärran, hon kan icke motstå den, ej heller de mörkblå ögonen, hvilka stråla som aldrig förr. Valsens toner glida smekande och lockande förbi hennes öra, hans arm ligger lätt om hennes lif. Hon sluter ögonen. Det förefaller henne, under det hon dansar, som om hon sväfvade genom ändlösa rymder, som om osynliga körer sjönge. Hon ser plötsligt upp, hennes ögon lyftas mot hans. Bara en blick, en enda, men han ser henne ej, ty hans ögon äro riktade mot palmträdet i fönstersmygen, där det guldblonda hufvudet under dess djupa grönska ler mot honom. Hon tvärstannar, hela rummet dansar för hennes ögon. Hon vill bort, bort från allt. Hon ilar ut. Regnet piskar hennes ansikte och stormen sliter i hennes hår, men hon känner det ej. Bort! bort! Ej en enda tår, utan suck och utan klagan rifvas luftslotten ned och grusas med marken, men på skärfvorna skall hon trampa under hela sitt lif. —

Hon fortfar att stirra ut i månskenet. Ansiktet har nästan försvunnit i slagskuggan från verandans tak, ty månen glider ned bakom skogen, den lysande punkten där uppe i mörkret är försvunnen och det vackra skuggspelet är borta. Men från viken, där månen ännu strör sina glittrande silfverpaljetter, höres en klar, välljudande stämma sjunga, först sakta, sedan allt högre, tills ord och melodi slutligen klart förnimmas.

»— ett haf af blånande tankar
då strömmar öfver min själ» —

ljuder det i varma, djupa toner, medan huset där uppe svepes i allt tätare skuggor.

Smånotiser från kvinnovärlden.

Kvinnor i Stockholms skolråd. Af de ordinarie höststämmor, som hiltills förrättats med hufvudstadens församlingar, ha inom fyra af dessa kvinnor blifvit insatta i skolråden. Östermalms församling har omvalt fröken Carolina Augusta Engström. Storkyrkoförsamlingen har utsett till ledamot af sitt skolråd fröken Evelina Fahnehjelm, Jakob och Johannes fröken Emilie Zander samt Adolf Fredrik fröken Mina Forsell. De tre sistnämnda församlingarna ha genom dessa val för första gången insatt kvinnor i sina skolråd.

Hyllning. Fröken Karin Åhlin, den välkända Åhlinska skolans stiftarinna och föreståndarinna, fyllde i tisdags 60 år och var i anledning däraf föremål för en vacker hyllning af forna och nuvarande lärjungar. De förra hade insamlat en hedersgåfva, utgörande 8,000 kr., hvaraf en del stälts som lifränta. Med gåfvan, hvilken högtidligen öfverlemnades i tisdags förmiddag till fröken Åhlin i närvaro af en stor mängd af gifvarinnorna, följde en lyckönskningsadress.

Tidigt på morgonen uppvaktades fröken Ahlin af skolans lärarekår, som öfverlemnade till henne ett par silfverstakar, en pendyl och en praktfull blomsterbukett. Vid morgonbönen höll hofpredikanten Bring ett religiöst föredrag med anledning af dagens betydelse, hvarefter lärjungarne afsjöngo verser, författade af en af skolans forna lärare, prosten R. Kihlberg. Riksantikvarien H. Hildebrand, äfvenledes en af skolans förra lärare, meddelade därefter, att konungen tilldelat fröken Åhlin medaljen »Illis quorum meruere labores» af 5:e storleken. Under dagens lopp anlände blommor, bref och telegram i massor från vänner, forna lärare och lärarinnor och elever vid skolan, hvilken öppnades för ej mindre än 43 år sedan af den då 17-åriga fröken Karin Åhlin.

Teater och musik.

Kungl. operan. D:r Bottero afslutar i kommande vecka sitt ovanligt framgångsrika gästspel vid k. operan, enär han inom kort måste tillträda ett engagement i sitt hemland Italien. Hans senaste parti, toreadoren i »Carmen», står ej de föregående efter i helgjuten tolkning. Så ypperligt har, åtminstone i dramatiskt hänseende, detta parti näppeligen förr här gifvits. Och att den klangfulla stämman, stödd af en förträfflig sångkonst, ej sviker, vet en hvar som haft tillfälle höra honom.

Vid aftonens abonnementsföreställning uppföres »Figaros bröllop», i morgon gifves »Romeo och Julia» och på söndag »Konung för en dag».

K. Dramatiska teatern, som under innevarande säsong redan framfört ett par, tre nyheter, däribland tvänne svenska originalarbeten af framstående värde, är redan färdig med ytterligare en nyhet, denna gång ett tyskt skådespel af ovanligt intresse. Hermann Sudermann har, såsom vi förut meddelat, genom sitt första dramatiska stycke »Die Ehre» med ens blifvit en ryktbarhet i sitt fädernesland, där detta hans arbete gått öfver alla något så när betydande scener och vunnit afgjord framgång. Författaren har i dagarne ock hos kejsar Vilhelm anmälts till erhållande af det Schillerska priset, därtill varmt förordad af Paul Heyse.

Förväntningarna voro således spända äfven här, och de svekos ej heller. Ja, skådespelet rönte vid dess första uppträdande här i måndags formlig succés.

Styckets innehåll — ja, vi anse oss ej böra gå dem af våra läsarinnor i förväg, som ännu ej sett stycket, genom att redogöra för handlingen i detsamma. Blott det vilja vi nämna, att det rör sig om den olika uppfattning af heder och hederskänsla, som råder inom de olika klasserna, dessa här representerade af kommersrådet Mühlingks familj och familjen Heinecke »på bakgården». Mellan dessa två står unge Heinecke, anställd i kommersrådets tjänst.

Stycket är alltigenom synnerligen spännande, rikt på dramatiska situationer och god karaktärsteckning. Det är en bild ur lefvande lifvet, inga uppkonstruerade människor, utan sådana som man när och hvar som helst kan påträffa dem. Men är den dramatiska produkten god, så komma dess förtjänster ännu bättre till sin rätt genom det helt enkelt förträffliga utförande, som på så godt som alla händer kommer den till del. Främst bland de spelande står ovedersägligen *hr Fredrikson* som styckets räsonnör grefve Trast-Saarberg, »kaffekungen». Förträffligt

maskerad, sade han sina uddhvassa repliker på ett sätt, som endast han kan göra det. Och om publiken ej applåderade honom för öppen ridå, så var det därför, att man ej ville förlora ett enda ord af hvad han hade att säga. Ett sakta sorl, som betyder nästan ännu mera, gick emellertid gång på gång genom salongen. — Som unge Robert Heinecke hade *hr Palme* en af sina lyckligaste uppgifter, och han och hr Fredrikson voro de, som efter hvarje akt särskildt voro föremål för publikens stormande bifallsyttringar. *Frök. Åhlander* och *hr Thegerström* som gamla paret Heinecke voro likaledes förträffliga. *Fru Hartman* som deras lättsinniga dotter Alma var något ojämn. Det föreföll oss, som om hon, särskildt i tredje akten, ej skulle varit fullt på det klara med, huru hon skulle fatta och återgifva karaktären hos detta naiva och lättsinniga barn. Hon hade dock flere goda pointer att uppvisa. *Fru Bäckström* återgaf sannt och innerligt kommersrådets dotter. *Hr Envall* var såväl hvad maskering som spel beträffar en god typ för en försupen snickargesäll. Öfriga medspelande fyllde mycket bra sina platser, så att samspelet blef förträffligt. Iscensättningen var synnerligen förtjänstfull och gör *hr Personne* all heder.

Stycket gifves fortfarande nästan alla dagar.

Svenska teatern har med sitt senaste program firat en ny öfverraskande triumf i riktning att stadga dess anseende äfven inom det stora moderna dramats område. »Bildhuggaren Clémenceau» fick en på snart sagdt alla händer tillfredsställande framställning, på ett par en tolkning af hög dramatisk rang. I Izas roll, där *fröken Seelig* och *fru Lundberg* alternera, tager den förra ovilkorligen priset. Den gladde oss uppriktigt, den unga skådespelerskans prestation, som gaf en i detalj så rikt och fint utarbetad bild af den svårtolkade karaktären, att denna bild obetingadt häfdar fröken Seelig som en af våra förhoppningsfullaste karaktärsskådespelerskor. Fru Lundberg har dock äfven åtskilliga goda pointer att markera. *Fru Sternvalls* sätt att bära upp moderns grefvinnan Dombronovskas parti, förtjänar ock största erkännande. En och annan öfverdrift bortarbetas nog så småningom. Med tvänne skådespelerskor af sådant slag bör en teater segervisst kunna möta betydande uppgifter, och vi gratulera den Svenska till deras förvärfvande åt hufvudstaden.

I titelrollen alternera *hrr Zachrisson* och *Ranft*, men ingendera lämpar sig rätt för uppgiften. Det hela är väl inöfvadt och går med god sammanhållning.

Direktör Holmqvist har i dessa dagar af vederbörande författare förvärfvat sig rätt att i Sverige uppföra följande pjäser:

»Domherrn», fars med sång i 4 akter af *Kneisel*. — »Lätta kavalleriet», lustspel i 3 akter af *Bisson*. — »Zuzettes resa», féeri-lustspel i 10 tablåer af *Chivot* och *Duru*, musiken af *Leon Vasseur*. — »Tokerier», (Pension Schöller) fars i 3 akter af *Laufs*. — »Varulfven», (L'Ogre) skådespel i 5 akter af *Jules de Marthold*. — »Ransakningsdomaren», skådespel i 5 akter af dito. — »Nyckeln till Paradiset», fars i 3 akter af *Chivot* och *Duru*. — »Die Schatten», af *Paul Lindau;* samt féeriet »Bockfoten», som kommer att uppföras under april månad 1891.

Filharmoniska sällskapet gaf sin första abonnementskonsert i tisdags i musikaliska akademien inför i det närmaste fullsatt salong. Programmet upptog dels ett par instrumentalsaker, nämligen förspelet till Lohengrin och Svendsens kröningsmarsch, båda förträffligt utförda, dels ock kör- och solosång, den senare utförd af fröken *Augusta Öhrström*, som trots en tydlig indisposition synnerligen förtjänstfullt utförde ett par romanser. Körerna gingo under *hr Halléns* energiska och skickliga ledning mycket jämnt och med god nyansering. En religiös hymn af herr Hallén gaf ytterligare bevis på dennes framstående förmåga äfven som tonsättare.

Andra kammarmusiksoaréen af hrr Aulin m. fl. gifves i morgon lördag, och torde ingen älskare af god och gedigen musik försumma att infinna sig å densamma.

Afskedskonsert gifves söndagen den 7 december af dr Osvaldo Bottero. Att den kommer att samla fullt hus, taga vi för gifvet.

Bidrag i alla ämnen mottagas med tacksamhet.

Hennes arbetsfält.

Berättelse för Idun

af

Amanda Leffler.

(Forts.).

»Du är dig bra olik, Märta, tänk hvilken glad och treflig flicka du var.»

»Skulle jag då alltid förblifvit ett barn. Olyckan är, att du aldrig kännt mig.»

»Så du talar, skulle jag ej känna dig. Vi ha ju vuxit upp som syskon.»

»Två syskon kunna ett helt lif gå främmande för hvarandra, i synnerhet om den ena är femton år äldre än den andra.»

»Du var visst inte främmande för mig. Du anförtrodde ju mig både din glädje och dina små sorger. Hur ofta tog jag ej dina dockor och tog dig i försvar, när du fick bannor. Minns du inte, hur mången gång du satt på mitt knä och anförtrodde mig, hvad du ville göra, när du blef stor.»

»Är det ingen skilnad på barnet och den vuxna kvinnan?»

»Åh, vår förtrolighet fortsatte allt, så länge du var hemma, men olyckan var, att du kom så tidigt ut i världen, först till Schweitz och sedan till den där folkhögskolan, ty sen förlorade du så mycket af din omedvetenhet och började peta i all slags samhällssmuts. En kvinna skall, äfven när det gäller kunskaper, bevara sin oskuld, då förblir hon glad och älskvärd.»

»Du pratar så dumt! Tror du, att man med öppna ögon går genom lifvet, utan att lära känna synden; men det där talet om oskuld har du lärt af din systerson. Han säger, att den kvinna, som känner lifvet, förlorat tron på idealet.»

»Nu Märta, skola vi hvarken i ena eller andra afseendet gå för långt. Vi ta vägen genom trädgården och se, om jätterosorna slagit ut.»

»Oklarhet tycker ni om. Sanningen skall kastas en slöja öfver, ju tätare desto bättre. Sätt blommor på grafkullen, så tänker ingen på, hvad som föregår i mullen. Ack, att kunna famla i slikt töcken! Men jag är viss om, att den, som har klart för sig, att han vandrar vid bräddjupets rand, lättare undgår faran att falla än den, som går där med förbundna ögon. Det är en mors plikt att lära känna de frestelser, som komma att möta hennes barn, på det hon i tid må kunna rusta dem till motvärn, och jag *skall* så studera lifvet, att jag alltid kan vara min sons bästa vän och rådgifvarinna.»

* * *

»Om jag ändå sluppe att resa till staden i dag. Harald har varit så orolig i natt, och jag är så trött.»

»Du kryar nog till dig, vännen min, när du kommer ut. Jag reser ej in förr än med aftontåget, så du slipper att resa ensam. Din klädning kan du lägga i nattsäcken och kläda om dig på mitt rum, jag skall telefonera efter en hårfrisörska. Jakobson hemtar dig med täcksläde klockan elfva, vid midnatt äro vi åter hemma och till dess vaka tant och fröken öfver Harald, eller hur, tant Anna, Märta behöfver ju ej vara orolig?»

Erik sköt stolen ifrån frukostbordet, tog af sig servetten och skrynklade väl in den i handen, medan han torkade sig om munnen. Han såg mycket belåten ut, då han kysste Märta, uppmanade henne att lägga sig en stund och försöka sofva, medan han gjorde en lång vandring till mossen.

Märta gick in till Harald och stannade där hela förmiddagen. Hennes oro tilltog med hvarje stund, ty det lilla hufvudet var så hett och pulsen slog så hastigt. Tant Anna försäkrade dock, att det endast var litet ondt för tänder.

Efter middagen stod Märta vid fönstret. En och annan tunn snöflinga flög omkring, men det var för kallt för att kunna snöa riktigt, och dock voro molnen så täta, att de alldeles gömde solen och gjorde stämningen så gråkall, att man frös, bara man såg ut.

Tant Anna satt nära kakelugnen i en bekväm länstol och läste tidningen.

»Februari är gement kall och alltid värst på Emilies födelsedag, minns du icke det, tant?»

»Hvad för något, fryser du,» frågade hon tankspridd och såg upp från tidningen; »men hvarför skall du också stå vid fönstret, där drar ju, kom hit och sätt dig i soffan.»

»Nej tack, jag fryser inte, men o, tant, den som sluppe att resa bort.»

»Lilla Märta,» tant Anna lade bort tidningen, »var nu förståndig, och tänk på din man. Det är ju hans båda systerbarn, som fira sin förlofning, och om du icke reser, så stannar också Erik hemma, och du kan nog tänka dig, hur tråkigt Emilie och Lina skulle tycka det vore, att vid ett sådant tillfälle sakna er.»

»Det är då också för galet, att kusiner en gång till här i släkten skola gifta sig med hvarandra, liksom det ej vore olyckligt nog, att det skett en gång.»

»Du talar så oförståndigt i dag, Märta, inte kan du säga, att du och Erik äro olyckliga.»

»Det har jag häller icke sagt, men barnen —! Jag har nyss läst ett arbete om ärftliga anlag och faran af äktenskap mellan nära anhöriga, och se'n dess har jag ingen ro.»

»Erik har rätt i, att du ej borde läsa så mycket, ty du får sådana onödiga bekymmer. Ar du en kristen, Märta, så lemna framtiden i Herrens hand och låt honom sörja. Vi slippa ju omsorgen för morgondagen.»

»Men ej eftertanken, tant. Gud vill, att vi skola bruka vårt sunda förnuft och icke minst i fråga om giftermål, ty på detta beror ju icke blott makarnes lycka eller olycka, utan flere släktens framtid.»

Tant teg och återtog sin tidning. Med Märta var det aldrig lönt att tvista, hon hade sina åsikter för sig och följde dem.

Elise kom in med en blå sidenklädning. »Du tar nog på dig hemma, så skall jag hjälpa dig med håret. Jag tror inte det är fara för förkylning. Du har ju pels och åker på första klass. Den lätta hufvan förstör icke håret.»

»Såå, du är redan färdig! Jag kan då aldrig beklaga mig öfver att få vänta på min hustru. Fröken Elise har gjort riktiga underverk i ditt hår.» Erik höll upp ljuset. »De där mattgula blommorna äro mycket vackra.»

»Nej, Märta, gråter du! Har en enda sömnlös natt gjort dig så nervös, då är det verkligen hög tid, att du får litet rekreation.»

* * *

»Ack Erik, för min skull kan du väl låta Jakobsson köra litet fortare. Jag är så gränslöst orolig för Harald!»

»Kära vän lugna dig, vi köra så fort seltygen hålla.»

Han tog hennes hand, den darrade. Han svepte kappan tätare omkring henne och försökte tala om kvällens höglidlighet, men hon svarade icke, utan andades på vagnsfönstret för att om möjligt kunna se, hur fort de kommo fram.

»Gud ske lof! Nu äro vi ändtligen hemma! Hvems är åkdonet där står?»

»Kära Märta, skall du rent af rycka ut ringledningen?»

»Det kommer ju ingen och tar emot oss.»

»Men besinna då, det är öfver midnatt.»

»Hvems är åkdonet,» upprepade Märta, då husjungfrun öppnade dörren.

»Doktorns. Harald är sjuk.»

Märta släpade sin kappa öfver salsgolfvet, hufvan föll ner på klädningen, men hon märkte det ej.

Inne i sängkammaren satt doktorn med Harald på knät. Han hade haft ett konvulsiviskt anfall, och ryckningarna fortforo ännu. Elise och kammarjungfrun lagade i ordning badvatten.

I en hast var Märta omklädd. Hon tog gossen försiktigt från doktorn och började själf under tårar kläda af och bada honom. Erik frågade doktorn afsides, om sjukdomen var farlig. Han kunde ej säga något bestämdt, men hoppades det endast var för tänder, dock lofvade han att stanna kvar öfver natten.

Märta lemnade ej Harald ifrån sig och bad Erik, att han ensam ville stanna inne hos henne.

Ändtligen blef det dag. Doktorn åt frukost och reste. Han skulle komma igen på kvällen. De kolvulsiviska atackerna fortsatte. Märta hade så svårt att se dem, och Erik bad därför att få taga gossen.

Hon gick in i hans rum och stängde dörren, men barnets jämmer hördes dit in. Sjukdomen kunde vara en tillfällighet, men den kunde ock vara ett tecken till farliga anlag. Hon var själf så nervös och impulsiv, och Eriks lefnadssätt hade visst ej alltid varit exemplariskt, och så voro de ju kusiner.

Hon gick upp och ned i rummet. Tårarne runno, och emellanåt knäppte hon så hårdt tillsammans händerna, att fingertopparne blefvo blodröda.

Det var rysligt att mista det käraste hon egde:

sin framtids hopp; men när hon såg anfallen, tänkte hon endast på barnets plågor och den förfärliga möjligheten af ett lifslångt nervlidande.

Slutligen kastade hon sig ner på soffan med ansiktet i en kudde och snyftade: »Herre, ske din vilja!»

När hon blifvit något lugnare, återvände hon till sängkammaren. Eriks och hennes ögon möttes, då han lade gossen i hennes sköte. Han såg så hopplöst förtviflad ut, att hon drog honom ned på knä bredvid sig och hviskade: »min stackars, stackars Erik, dig är det mest synd om af oss alla tre.»

Han lutade sitt hufvud mot hennes skuldra och gret. Det var honom omöjligt att längre dämpa sin smärta.

Ännu en liten stund kämpade Harald. Kampen var häftig, det späda lifvet hade svårt att slockna. men nu kom ett långt, djupt andetag, och det var slut.

Märta knäföll ännu en gång vid den lilla bädden. Under strida tårar tackade hon Gud, som gjort slut på hennes älsklings lidande. Han skulle nu vara det starka band, som drog henne hem till fadershuset.

Erik förstod ej detta. Han var alldeles tröstlös. Märta försökte lugna honom, men han sköt henne tillbaka. Icke visste hon, hvad sorg var, som kunde tacka Gud för sitt barns död.

Erik och Märta foro med den lilla kistan till kyrkogården, och efter följde en lång rad af deltagande underhafvande. Solen lyste så varmt på farmoderns monument, och då kistan sänktes ner i familjegrafven, flög en jublande lärka däröfver. Märta följde hennes flykt. Som fågeln nu sjöng uppståndelsens hymn öfver de ännu i vinterdvala slumrande fälten, så skulle en dag uppståndelsens ängel väcka till lif det lilla barn, man här myllade ner.

Det kändes så tomt i det stora huset, och man gick ännu så sakta, som om där funnits någon, hvars sömn ej fick störas, men småningom kom det åter i det gamla hjulspåret, och efter någon tid var t. o. m. Erik sig lik. Hos Märta tog nu naturen ut sin rätt.

Hon blef fullkomligt likgiltig för allt, som rörde sig omkring henne, och med själens slapphet följde ock krafternas nedsättning. Eriks ömhet tycktes förgäfves hålla henne fast vid lifvet. Hon hade lefvat ut. Något mer barn skulle hon ej trycka till sitt hjärta, det hade läkaren sagt henne vid Haralds födelse, och han, som var hennes allt, medelpunkten för hennes drömmar och förhoppningar, var borta, och efter honom sträckte hon längtande sina armar.

Läkaren rådde till en utländsk resa, men hon bad att få dö i sitt hem. Då berättade tant Anna om, hur det varit i Märtas ungdom, då de också ville ha henne till en tysk badort, men hon rådt till verksamhet, och det lyckliga resultat, som vid folkhögskolan visat sig.

Doktorn rådgjorde med Erik om att förnya försöket med en vistelse i Kumla. Erik ville högst ogärna gå in härpå, men då han för doktorn motiverade sin motvilja för saken, blef denne så intresserad, att han genomdref resan, föreställande Erik, att Märtas räddning bestod i, att man lyckades återväcka hennes lefnadslust.

Erik gaf slutligen med sig, och Märta hörde med förvåning det nya beslutet, såg Elise packa in hennes kläder och tog själf, nästan frånvarande, afsked. Erik följde henne på vägen så länge tågombyte förekom, sedan reste han hastigt tillbaka. Doktorn hade varnat för alla känsloutbrott.

(Forts.)

Från Iduns läsekrets.

Till »Iduns» läsarinnor!

Mycket har i pressen recenserats öfver grefve Tolstoys märkliga bok: »Kreuzersonaten», som predikar *emot* äktenskapet, som anser *barnen* som en börda, och som af oss, stackars sinnlige dödlige, fordrar idealmänniskor.

Den afhandlar äktenskapet, en af dagens »brännande frågor», och vore det därför särdeles angenämt få läsa en *kvinnas* recension af nämnda bok. Jag tror, att den tänkande, intelligenta kvinnan inom dylika ämnen är och förblifver en skarpsinnigare domare än vi, »skapelsens herrar»; ja, i de flesta af hvardagslifvets många svårigheter och isynnerhet då vårt moraliska omdöme sättes på prof, vore det lyckligt, om vi, oftare än nu är fallet, rådgjorde med vår maka eller syster eller annan kvinna, värdig vårt förtroende.

»Framtiden tillhör bonden», har en känd skriftställare sagt. Möjligt! Men jag tror snarare, att framtiden tillhör den tänkande, ädla kvinnan. I våra dagar, då kampen för tillvaron är så bitter, då själskrafternas och sinnets spänstighet pröfvas och frestas så strängt, skall segern tillhöra *dem*, som längst bibehållit hoppet och tålamodet, och som genom sin sedlighet och enklare lefnadsvanor bevarat sin kroppsliga helsa och själsstyrka.

Kvinnan ser ofta djupare och skarpare än det »manliga könet» och står, om hon blott får och vill anstränga sig, i jämnhöjd med och uti mycket vida *öfver* mannen.

Af intresse vore därför att uti »Idun» få läsa en tänkande och förståndig kvinnas åsikt om Tolstoys vidtomtalade bok: »Kreuzersonaten»; härom beder

med högaktning
Augustus.

Förslag till matordning för veckan 31 nov.—6 dec.

Söndag: Juliennesoppa; Lax, kokt; Refbensbjäll à la diable; Turkiska bönor à la francaise; Äppelpudding.

Måndag: Soppa på champignoner; Gösfilet; Unghöns med sylt och gurka; Ris med päron.

Tisdag: Tisdagssoppa; Salt kokt fårkött med brynta rötter; strutar med kräm.

Onsdag: Stekt fläsk med bruna bönor; Ölsupa.

Torsdag: Ärter och fläsk; Plättar och sylt.

Fredag: Puré på gula ärter; Dillkött på lam.

Lördag: Hvitkål; Ostron; Kalfsadel med grönsaker; Cokoladpudding.

Recept.

Turkiska bönor à la francaise: Späda skidor rensas och ändarna afskäras; om de äro mycket späda, lemnas de hela, eljes skäras de i långa stycken; sköljas, läggas i kokande vatten med 10 gr. salt, kokas så att de förbli fasta och skållas sedan i en panna med smält smör öfver frisk eld, tills all fuktighet försvunnit. Salt, peppar och muskott tillsättas, och då bönorna äro färdiga inblandas ett stycke smör, och saften af en citron.

Refbensbjäll à la diable. Refstycket gnides med senap och salt och lägges i kastrull eller stekpanna med en eller två morötter och litet inkokt buljong; stekes mör i sluten kastrull öfver fyrhålet eller i stekpanna i ugnen. Öfvergjutes ofta med sin sås. — Några bitar skäras i fyrkanter och kokas ljusbruna i smör eller flott. Det feta silas från lökarne och i detta iröres mjöl; bryningen späddes med såsen från steken. I såsen lägges de brynta lökarne, pickles och ett skedblad senap. Såsen serveras till steken, som garneras med potatispuré och de med steken kokta morötterna.

Äppelpudding. Äpplen rifvas, blandas med äggulor (10 gulor till 12 äpplen), smör, 2 matskedar rifvet bröd, socker, en tesked stött kanel och sist de till skum slagna hvitorna. Slås i smord form och gräddas i varm ugn.

O. H. D.

Annonser

***böra, för att kunna inkomma i veckans nummer, vara inlemnade senast* tisdag.**

Förlofnings-, vigsel-, födsel- och dödsannonser,

som ju särskildt beröra familjekretsarne, böra främst införas i Idun, där de mera än i någon annan tidning observeras inom hemmet och familjen. Priset å förlofnings-, vigsel- och födelseannonser är 1 kr. 50 öre pr st.; för dödsannonser beräknas priset efter det antal rader annonsen upptager. [2447]

FÖDD.

En **dotter**.
Stockholm den 20 november 1890.
Ida Köersner, Vilhelm Köersner.
f. Ihrman. [2992]

PLATSSÖKANDE.

En ung bildad flicka af mycket god familj, behaglig och treflig önskar komma till någon finare familj eller dam i Stockholm såsom sällskap hjälp, lektris guvernant e. dyl. Är språkkunnig o. musikalisk, skicklig i handarbeten m. m. Inga pretentioner, blott att få disponera ett par timmar i veckan åt egna studier. Finaste referenser. Fredrika Bremerförbundet, Stockholm, lemnar vidare upplysningar. [2976]

En ung anspråkslös flicka önskar sig på nyåret plats att undervisa minderåriga barn i vanliga skolämnen, språk, musik. Svar till »A. B. 15», Sydsvenska Dagbladet Snällpostens kontor.
(G. 25781.) [2980]

Duglig plikttr. lärarinna, kompet. underv. i språk, musik, allm. skolämnen, söker plats i bild. hem nu genast eller på nyåret. Svar till »Flärdfri», Iduns Byrå. [2991]

Ung, anspråkslös lärarinna, kompetent att undervisa i musik, språk och vanliga skolämnen söker härmed anställning i bildad familj, där hon, själf föräldralös, kunde finna ett godt hem. Mycket goda rekommendationer. Benäget svar till »Plikt och hem» inlemnas å Iduns redaktion. [2961]

En ung, anspråkslös flicka, som genomgått 7 kl. i Wallinska läroverket i Stockholm och har goda rek. att förete, önskar nästa månad plats i bildadt hem för att undervisa mindre barn i vanliga skolämnen, språk, musik och handarbeten. Svar till »H.», Deje station. [2910]

DIVERSE.

Doktor A. Afzelius,
Lilla Vattugatan 24.
Mottagningstid 9—10 och 2—3.
Företrädesvis **mag- och hudsjukdomar.** [2551]

Doktor Carl Flensburg
Lilla Vattugatan 14.
Hvardagar ½3—½4. Helgdagar 10—11.
Behandlar företrädesvis ***Barnsjukdomar.*** [1343]

Doktor Per Johansson
Riddargatan 39. [2540]
Hvardagar kl. 9—10, 2—3; söndagar 9—10.

D:r Robert Lönnberg,
49 Regeringsgatan 49,
behandlar **invärtes sjukdomar**, företrädesvis **magens** och **tarmkanalens** (medels massage i förening med medicinsk behandling), **könsorganens sjukdomar** o. svårare fall af **bensår.**
Träffas söckendagar kl. 8—10 f. m. o. 2—3 e. m. Helgdagar 8—10 f. m.
Allm. telef. 56 57. [2374]

D:r OTTO SANDBERG
Sturegatan 24.
Hvardagar 9—10, 2—3; helgdagar 1/2 10—1/2 11.
Företrädesvis **mag- o. tarmsjukdomar.** [1764]

D:R E. STANGENBERG
2 C Kungsträdgårdsgatan 2 C
Hvardagar kl. 9—10, 2—half 4.
[2824] **Specialist** för
Öron-, Näs- och Halssjukdomar.

Tandläkaren
F. A. WIDFOND,
51 Kornhamnstorg 51,
insätter de **bästa tänder** till moderata priser.
OBS. Resande kunna erhålla dem på en dag.
Mottagningstid kl. **10—2** och **5—6.** [2573]

Hypnotisk behandling
af
Nerv- och **Själslidanden,**
nervositet, hysteri, melankoli, nervsmärtor, moralisk svaghet, dryckenskapsbegär m. m.
10 Wahrendorffsgatan. kl. 2—3 e. m.
Med. D:r Anton Nyström. [2838]

Barnmorskan
Fru Anna Elfsberg
Götgatan 57, 2 tr.
Allm. telef. 37 39.
OBS. Antiseptisk behandl. Properhet. [2855]

Tandläkaren
ROLAND MARTIN
har **flyttat** till
Drottninggatan 15. [2916]

Smärtfri tanduttagning.
(Pris 2 kr. pr st.)
I B Hamngatan. OBS.! *Nedre botten.*
F. Hamberg
Med. f. kandidat, leg. fältskär.
Kl. 10 f. m.—1 och 4—7 e. m.
Söndagar kl. 11—1. [2988]

Panorama international,
26 Hamngatan 26.
Öppet hvarje dag från kl. 10—10.
Fr. o. m. d. 30/11 t. o. m. d. 6/12:
På mångas begäran:
2:dra serien af **Frankrike.**
Entrén är: *Äldre 30 öre. Barn 20 ö.*
Sön- och helgdagar 25 ö. Barn 20 ö.
Hvarje söndag nytt program.
OBS. Hundar få ej medtagas. [2993]

Westbergs oöfverträffliga Tvättpulver **Jönköping** hos alla specerihandlare.

Handarbeten.

Silkespapper användes till en mängd prydnadsartiklar i hem, det nyaste är svampar af detta material. Man köper crêmefärgadt, ljusgult, laxrödt eller grönt papper och klipper däraf remsor af 20 till 40 cm:s bredd och därutöfver allt efter svampens storlek. Till små svampar räcka två bredder, till större exemplar måste man taga 3 och 4 bredder. Remsorna veckas liksom papperet i lampskärmar, d. v. s. endast genom dragning. Därpå lindar man om den tätt i ena kanten med fin ståltråd, så att en tuta uppstår och vänder denna sedan ut och in, hvarigenom omknytningen kommer att bli inåt. Ståltråden klippes ej af utan får fortsätta som stjälk. Ungefär tre finger bredt från midten sammanfattas silkespapperet åter rundt om och omlindas ånyo med ståltråd, resten af papperet anbringas kring stjälken och tillknytes nedtill. Då den andra åtknytningen suttit några timmar, kan man åter taga bort den, emedan papperet ändå förblir i samma form. För att gifva svamparne varierande form kan man i dem anbringa vadd. De färdiga svamparne prydas med röda, svarta, hvita eller gröna färgfläckar och blandas med gräs, ormbunkar och naturlig mossa. Detta arrangemang fästes på runda eller aflånga pappskifvor, på palmsolfjädrar etc. och utgör en vacker dekoration. Om svamparne göras med skicklighet, se de mycket naturliga ut.

En vacker gåfva äro de små mattorna till eleganta toalettbord. De böra till antalet gärna vara fem i tre olika storlekar och förfärdigas mest af kulört damast eller siden, broderade med metalltråd och kontrasterande silke, pärlor etc. Äro mattorna hvita, omger man dem i kanten med hvita, grofva, äkta spetsar, äro de kulörta, väljer man guldspetsar eller fransar.

Bakning.

»Hjettisbröd.» 16 cl. (½ kvarter) dricka (surt), 16 cl. vatten, 3 matskedar socker, 3 matskedar grädde sammanröres i ett fat, därtill blandas 213 gr. (½ ℔) potatismjöl och så mycket hvetemjöl, att det blifver en hård deg, sist tillsättes 1 tesked sodabicarbonat. Nu lägges degen på bordet och utkaflas något, på degen lägges 187 gr. urvattnadt smör, som väl inkaflas. Man kaflar nu ut degen till en 5-örings tjocklek, naggar den väl och uttager små runda kakor. Med en fingerborg uttages ett litet hål vid sidan i kakan. De bakas i bra varm ugn. *Lilla Ytts.*

Tvätten.

Att gifva crêmefärg åt hvita gardiner m. m. (svar på frågan 770).

En vacker crêmegul färg fås genom att i det vatten, hvari plagget doppas eller sköljes, upplösa litet saffran. Är det fråga om stärksaker, blandas det i stärkelsen.

En i mitt tycke finare crêmefärg erhålles medels något litet alcannarot på samma sätt behandlad som saffran, dock får man ej taga för mycket. Ett enda försök, som jag nyligen gjort, lyckades förträffligt. Alcannarot fås för några öre å apotek. *Olga.*

Klädedräkten.

Att bevara glacéhandskar. Man kan begagna handskarne dubbelt så länge, om man för hvarje gång man begagnat dem, drager ut dem på längden och noga lägger fingrarne i deras ursprungliga veck.

Rostfläckar aflägsnas från linne, om man tager ett fat med varmt vatten och lägger linnet på dess yta, så att vattnet berör fläcken, samt strör därpå pulvriseradt harsyresalt.

Att skydda ljusa sidenklädningar etc. För att ljusa sidenklädningar ej skola

Inackordering.

I tjänstemannafamilj bosatt i vacker och frisk trakt i Värmland, emottages nu genast eller inst. termin 1 à 2 flickor till inackordering. Undervisning meddelas af skicklig lärarinna i vanl. skolämnen, språk och musik. Korrespondens under adress: »Hem», Sunne. [2975]

På landet kan inackordering erhållas af herrar eller damer i naturskönt och välbeläget tjänstemannahem; musikstudier kunna få idkas o. damer deltaga i hushållet. Svar till »Godt sällskap» torde sändas till Tidningskontoret Hamngatan 13 f. v. b. [2990]

En bättre flicka frågar om någon barmh. människa skulle vilja låna henne 80 kr. Återbet. kan dock ej ske förrän om ett år. Svar till »Ruth», Iduns byrå. [2970]

Husmödrar.

Billig o. bra kokhjälp adress Drottninggatan 90, på gården venster 4 tr. Rek. af en matmoder. [2972]

BIKUPAN

grundad 1870
21 KLARABERGSGATAN 21
försäljer i kommission allehanda svenska fruntimmersarbeten, såsom: konstväfnader, gardiner, nationaldräkter, spetsar, träsniderier, plyscharbeten, broderier, stickade och virkade arbeten, förkläden, dekorationsartiklar, arbetskorgar, lampskärmar, dockor, leksaker, julgransprydnader m. m.
Rekvisitioner äfvensom beställningar expedieras skyndsamt o. omsorgsfullt.
Utstyrslar för brudar och späda barn förfärdigas på beställning.
Märkning med broderi och bläck utföres.
Handbroderade remsor, knypplade och virkade spetsar finnas på lager. [2892]

Försök

extra fin **delikatessill,**
» » **anjovis,** alla slag.
sardiner, ryska och franska ärter, sparris, hummer, Haricots verts, hos
46 69 **Fredrik Sydow** 46 69
25 Klarabergsgatan 25. [2930]

ÄKTA COLLODIN
Tillförlitligaste och af Tusentals personer beprövadt medel mot liktornar, vårtor, hudhårdnad och nageltrång.
Obs. alltid *denna inregistrerade etikett* som *garanti för varans äkthet.*

Säljes i *Stockholm* hos *C. F. Dufva,* Drottningg. 41, *Louise Blomberg,* Vesterlångg. 39, *Elin Edlund,* Drottningg. 63, *Hylin & C:i Parfymmagasiner, Tidningskontoren* m. fl.; i landsorten i välförsedda *Parfymeri-, Ekiperings-* och *Cigarraffärer* à 1 kr. fl.
☞ Sändes franko mot kr. 1,10 i frim.
[1767] **Axel Litström.**

För
Stockholms affärsmän
är
Norrtelje Tidning

ett af landsortens bästa annonsblad, därför att en stor del af Norrtelje Tidnings läsare bor i trakter, **som hafva all sin handel på hufvudstaden.** Annonspris: 10 öre före och 8 öre efter texten, med rabatt för längre tids annonsering. [2747]

Fredrika-Bremer-Förbundets
Dräktreformförenings modeller finnas till påseende i Fr. Ohlsons modeaffär, Blasieholmstorg 14. Mönster samt färdiga artiklar till försäljning. Beställningar mottagas. Vidare upplysningar å *Fredrika-Bremer-Förbundets byrå,* dit äfven bref kunna adresseras. Anmälan om nya medlemmar därsammastädes. [2883]

Hemstudier.

(Se en uppsats i Idun n:r 16, 1890). Upplysningar genom **Fredrika Bremer-Förbundets byrå, Stockholm.** [2898]

För Julen.

Uppköp och alla slags uppdrag utföras skyndsamt och billigt genom
Th. Tjäders Byrå
Stockholm.
[2979]

Prytz'
Kinesiska och **Indiska**
T E
packadt i bleckdosor och stanniol,
säljes genom hrr specerihandlare.
(Nord. A.-B., Göteb. 2363×7) [2071]

Vid **Torshags Hushållsskola,** numera flyttad till Björnsnäs, med vackert och sundt läge nära Åby station, finnes till nästa d. 15 jan. 1891 börjande arbetsår några få platser lediga, hvartill anmälningar före d. nästkommande 20 dec. torde inlemnas till doktorinnan H. Haglund, Norrköping, där ock på begäran nödiga upplysningar erhållas. [2983]

Fru Lundstedts Engageringsbyrå & kommissionskontor
för kvinliga tjänare,
2 Norrmalmstorg 2.
Upplysningar och hjälp för inköp o. ordnandet af middagar och soupéer. Skickliga kokfruar. *Pris 5 kr.* **middag,** *3 kr.* **soupé.**
Pianister för dansmusik kunna alltid genom byrån erhållas.
För kolimport och ångvedsågeriet upptagas med tacksamhet order å all slags kol och ved.
Allm. Telefon 70 06. [2884]

Adolf Bonniers förlag:
Rådgifvare för husmödrar.
En samling råd och upplysningar för hemmet och hushållet. Bearbetning från tyskan af **O. H. D.** Med **68 upplysande träsnitt.** Pris 3: 50, inb. 4: 50. [2203]

Trädgårdskola för Kvinnor

öppnas från o. m. instundande 15 januari vid Norrvikens Trädgårdar, Åby. God inackordering erhålles å platsen vid Torshags hushållsskola.

Närmare upplysningar meddelas af Fredrika-Bremerförbundet i Stockholm, Doktorinnan Haglund i Norrköping samt af undertecknad under adr.: Norrvikens Trädgårdar, Åby.

[2981] *Rudolf Abelin.*

Piano-Exposition
18 Drottninggatan 18, Stockholm.

Flyglar
Tafflar
Pianinos
Orglar.
Nya modeller efter **Rönisch** och **Steinway & Son.**
Enda försäljare för **Stavenows & C:s** omtyckta instr.
A. W. EKDAHL,
Kongl: Hofbalmusikdirektör.
[2326]

Resp. damer

göras uppmärksamma **på den genomgående slutförsäljning,** som — af inträffade omständigheter — pågår till december månads slut i boden
76 Vesterlånggatan 76, Stockholm.
De artiklar, som erbjudas, äro alla af bästa och redbaraste beskaffenhet, så att inga dåliga eller skadade varor förekomma... Prisen betydligt nedsatta, såsom: yllefiltschalar, stora fyrkantiga *4: 50—7 kr.,* fina yllelångschalar (s. k. axelschalar) *4 kr.,* yllekoftor *2: 50—6 kr.,* yllevästar *1: 50—4 kr.,* stickade yllekjolar *2: 50—5 kr.,* vigognekjolar *1: 50—2: 50,* yllelif *60-75 öre,* d:o med ärmar *1 kr.,* fransyska snörlif *2—4 kr.,* bomullstrikålif *2: 50,* svart yllemoaré *50 öre halfmetern,* fin, kulört slät sammet *42 öre,* ylle-kamgarns klädningstyg *30 öre,* vigogne-klädningstyger för hösten *25 öre, helylle*-flaneller *50 öre,* halfylle-flaneller *30 öre,* fina satinerade bolstervar *25 öre,* handväfda svenska bolstervar *21 öre,* norska bolstervar *17 öre,* bästa möbel- o. täckkattuner *25 öre,* äkta röd, 80 cm. bred diagonal *22 öre,* d:o d:o damast d:o *30—35 öre, Hallands* handduksdräll med röda bårder *35 öre,* fyrskäftad handduksväf *25 öre,* tvåskäftad d:o *21 öre.* För öfrigt slutförsäljas alla slags bomullsvaror, såsom klädningstyger, kypert, parkum, madapolam, kambrik, shirting, domestik och kalikå *vida under nu gällande priser* i lilla butiken **n:r 76 Vesterlånggatan,** nära Järntorget, Stockholm.

Obs. röda affischer utanför.

Resp. rekvisitioner från landsorten blifva **omsorgsfullt och med fullkomlig redbarhet** pr efterkraf expedierade
[2905] af **A. Rising.**

Goss-Trikåkostymer.

Extra prima **helylle** för 3 o. 4 års **3: 25,** 5 o. 7 års **3: 50,** 8 o. 10 års **3: 75.**
Prof på kvalitén, då 30 öre i frimärken insändas till
tillverkaren [2917]
O. Williamson, Borås.

Julklappar.

Skridskor och **Kälkar.**
Sparkstöttingar samt **Lyktor,** och **Klockor** till dito.
Velocipeder med alla dertill hörande tillbehör: **Lyktor, Väskor** och **Klockor.**
Verktyg för **Läderplastik** och **Träsnideri** m. m. hos
Per From, Stockholm.
Mäster Samuelsgatan 54 B.
Obs. Till landsorten mot efterkraf. [2987]

komma i beröring med kappans foder, drager man på sig mellan klädningen och kappan en vacker friserkofta. Ljusa glacéhandskar skyddas under färden i droska eller spårvagn genom att man drager på sig öfver dem ett par hvita bomullsvantar. De för håret bestämda blommorna, som skulle bli ganska illa tillpressade under en varm hufvudbonad, fäster man ej på sig hemma, utan tager dem med sig i en ask eller inknutna i en näsduk, för att först pryda sig med dem vid framkomsten till ort och ställe.

Bostaden.

Boning. på apoteket köpes för 10 öre hvitt vax, 25 öre renad terpentin och för några öre alcannarot. I terpentinen upplöses litet alcannarot, som lagts i en tunn lapp, så att intet orent följer med i terpentinen och ej mer än att det blir en rosenfärgad vätska; vaxet skäres i mycket små bitar och röres i det öfriga tills det helt och hållet smält och blifvit väl blandadt. Vätdkan får *ej* värmas. Den som, synnerligast till snidade arbeten, vill ha en vacker boning skall bli belåten med detta sätt att tillreda densamma. *Olga.*

Rengöring af mattor. Det ges måhända en och annan husmoder, som nu, då mattorna skola tagas fram för att komma på sin plats för vintern, ej funnit något tillfredställande medel att förbättra en något illa medfaren matta. Men till och med ganska ljusa brysselmattor kunna, om än ej återfå alldeles det utseende de såsom nya egde, dock betydligt förbättras. Slå till så pass mycket som 65 cl. (ett qalfstop) ljumt vatten 16 cl. (ett halftdvarter) salmiak och blöt däri en lagom stor yllelapp samt gnid mattan duktigt härmed, sedan den först ordentligt piskats och borstats. Vattnet bör gerna bytas två gånger, hvarvid gnidning förnyas. Är mattan ej stor, behöfves naturligtvis ej så stor sats. Kan man upphänga mattan i det fria, är det bäst, annars kan den bli liggande på golfvet. *Olga.*

Skafferiet.

Att förvara ägg. Man låter vattnet i en stor kastrull koka upp starkt, sänker däri långsamt omkring 12, i ett nät lagda ägg och drager åter upp nätet, utan att låta äggen hvila i vattnet. Äggskalens porer ha genom denna procedur slutit sig lufttätt. Äggen förvaras sedan i korgar eller på en luftig plats, uppställda i ägghyllor.

Drycker.

Mjöd. (Svar å frågan 778.) Sedan 2 ⅔ liter verkligt god honung väl sönderrörts och omblandats i 24 liter vatten, kokas detta och skummas mycket noga. När det kokat omkring en kvarts timme, ilägges en näfve svensk humle (den tyska humlen är betydligt starkare än svensk, hvaraf följer att man får taga en mindre kvantitet då dylik användes), hvarefter det får koka ytterligare en timme, då vätskan bör ha minkats med en fjärdedel under inkokningen. Silas genom en ren silduk i ett kärl, hvilket helst bör vara af trä, men fritt från någon som helst osmak — säkrast att först ha låtit kärlet stå en dag med het enlake uti — och får nu stå öfvertäckt, tills mjödet blott kännes ljumt, då 5 matskedar god jäst tillsättes, hvarefter kärlet ställes i ett svalt rum, öfvertäckes väl och får stå orördt 4 à 5 dygn. Silas sedan åter genom en silduk i en ankare, i hvilken först lagts skalen af 4 à 5 citroner samt omkring 60 gram rensade och tvättade russin; ankaret sprundas och lägges i källaren under minst 14, högst 20 dagar, hvarefter mjödet kan tappas på buteljer. *Olga.*

Pianinos, Flyglar & Orgelharmonium från de bästa svenska och utländska fabriker.
Största lager! Billigaste priser!
Fullkomlig garanti! Liberala betalningsvilkor!
OBS! Äldre instrument tagas i utbyte.
J. LUDVIG OHLSON,
Stockholm.
16 Regeringsgatan 16.
[1423]

Kunglig Hofleverantör
Otto Gillbergs
Etui- & Portföljfabrik,
Specialaffär för alla finare arbeten i läder, plysch, sammet och siden etc.
36 & 38 Hamngatan 36 & 38.
Telefon 4970.
Rekommenderar sina tillverkningar af alla slags Etuier, Portmonnäer, Plånböcker, Portföljer, Damväskor, Sy- & Smyckeskrin m. m., i vackra mönster.
Montering af Tapesseriarbeten.
Infattar Akvareller, Fotografier och Planscher i ramar med passepartout eller kartonger.
Ramlister till billiga priser.
Obs. Fullständigt snickeri i fabriken.
Goda varor. Egen tillverkning.
Billiga priser. [2273

P. N. BERGSTRÖM
Kgl. Hof-Leverantör
Etablerad 1844
Guld-Medalj i Paris 1878 o. 1889
Pelsvaruhandel
Stockholm
18 Fredsgatan 18
nära Hotell Rydberg och Grand Hôtel
4 Storkyrkobrinken 4
4 Vesterlånggatan 4
Försäljer alla sorters
PELSVAROR
i parti & detalj.
[2895]

Nytt för hemmet!
Ett billigt och fördelaktigt medel att upputsa polerade möbler är användning af Monopolpolityr, hvilket gifver åt en fördunklad lackerad yta rent o. propert utseende.
Emballerade flaskor åtföljda af bruksanvisning, säljas à 1 kr. från
A. Kalén,
Hellestad.
[2517]

Broderi-album,
nyinkomna, extra fina, franko mot 35 öre i frim. 3 st. olika mot 85 öre från
C A Tillner, *Vårgårda.*
(G. 7226) [2984]

Sophia-Hemmet.
Se den större annonsen i n:r 25 för i år.
[1434]

För känslig hud!
För ömtålig hud!
För ansiktet!
KÖP
Henrik Gahns
Victoriatvål!
Fin toalett-tvål, innehållande antiseptiska beståndsdelar. Skyddar för inficerande ämnen. Är fullkomligt neutral.
Säljes i välförsedda detaljaffärer.
[2609]

»Secure the shadow ere
the substance fade,
Let nature copy that
which nature made.»
När ni så önskar fotografera er, gå till
Wolfenstein!
Han eger den största och bäst inredda atelier i Stockholm,
Han har öfver 20 års praktik i de största städer i Förenta staterna,
Han har de bästa amerikanska apparater till grupper, förstoringar, interiörer etc.,
Han sysselsätter de skickligaste biträden — artister — inga elever,
Han känner såsom artist själf fysionomien och erhåller därigenom bästa resultaten,
Han förstår att genom ett nytt arbetssystem utföra allting billigare än någon annan i Sverige,
Han har nedsatt priset å kabinettskort från 30 till 15 kr. pr dussin, allting annat i proportion,
Han önskar sina arbeten jämförda med de utförda från andra atelierer, och
Han är svensk, men talar engelska, tyska och spanska.
»And don't you forget it!»
13 Fredsgatan, f. d. Jægers atelier.
[2783]

Största lager af
Tak-, Bords- och Vägg-
Lampor
samt
Amplar.
Ställningar
till
moderna lampskärmar
i alla dimensioner.
N. O. HOLMLUND & K:ni
Lamphandel
Stockholm, Drottninggatan 41.
[2756]

Sparsamma Fruar!
Gammalt **ylle** och **ull** emottagas till spånad, väfning af såväl **handsom maskinväfda tyger**, äfven passande till **gardiner. Schalar, filtar, doffel,** utmärkta **kläden** till **herrkostymer** m. m.
OBS.! Hvar och en får **sitt** ylle tillbaka i form af garn eller väfnader. OBS.! Spånadsafgiften den billigaste här på platsen.
Hildur Andersson.
12 Klara Norra Kyrkogata 12. Telef. **26 53.**
[2836]

Passande julgåfva!
Ur lefvande brunnar
Predikningar
af
ERIC SCHÜTZ.
Pris: häft. 2 kr., bunden i fint guldpressadt klotb. 3 kr.

Omdömen:
»Innehållet i dessa predikningar är alltigenom evangeliskt, fullt af stora och härliga sanningar, framställda i ett språk, som stundom är hänförande skönt. Predikningarna äro lättlästa, fulla af lärdomar och rika på tröst och hugsvalelse för hjärtan, som längta efter ro.»
Svenska Sändebudet.
»Det är lif och fart i framställningen, bild aflöser bild i snabba målningar, genombrutna af textens grundfärger. Läsaren ryckes med och fängslas. Anden som genomgår föredragen är god och varm.»
Sanningsvittnet.
»Predikningarna äro korta och lättlästa, de tilltala hjärtat och känslan, utan att dock vara öfverspända eller krystade.»
Reformatorn.
»För de många, som med stor uppbyggelse hört de muntliga föredragen, utgör säkerligen den nu utkomna predikosamlingen en kär erinran om mången oförgätlig stund vid ordets lefvande brunnar. Predikningarna äro korta, på sak gående, uppbyggande och värmande. Språket är högstämdt.» *Hemlandsvännen.*
»Innehållet är evangeliskt och godt. Språket är högstämdt och klingande, bildrikt och lättläst. Det är tidens kraf och smak att predikanter skola predika kort och innehållsrikt och dessa predikningar fylla ganska bra detta behof.»
Svenska Härolden.

Insänd 2 eller 3 kr. i sparmärken till E. Schütz, Upsala, så erhålles pr omgående ett ex. Tages 5 ex., lemnas 25 % rabatt och torde då likvid sändas i postanvisning. Uppgif tydlig adress!
[2974]

Alldeles nytt och dessutom **ovanligt vackra** och välsittande äro de omtyckta **Damvästar** af bästa ullgarn och med stilig isättning och bård, allt i de vackraste färger, som fås endast från **ALB. S. JONSSON, Göteborg.**
Sändes hvar och en mot **4 kr.** efterkraf. Parti rabatt. Uppgif storlek. [2272]

27 december
är 3:dje dragningen i Kulturhistoriska Föreningens lotteri
på konst-, industri- och slöjdföremål. Lotteriet omfattar **10,000 vinster**, värda **175,000 kr.**, och med hufvudvinster af 2,500, 2,000, 1,500 och 1,000 kr. värde. Lottsedlar till **2 och 3 kr.** säljas i alla boklådor. [1939]

Franska lektioner
och konversationscirklar.
FANNY CEDERBLAD,
lärarinna i franska talöfningar vid kungliga lärarinne-seminariet, professeur diplomée de l'Academie de Paris. Anmälningstid: tisd. o. fredagar kl. 3—4 e. m. Vasag. 4.
[2829]

Aug. Magnusson STOCKHOLM, 46 & 48 Vesterlånggatan.
Försäljningslokaler å nedra botten, 1, 2 o. 3 tr. upp.
Svarta och kulörta SIDENTYGER.
OBS.! Begär profver och pris. [2885]

Matlagning.

Äggrätter. 1. *Kokta ägg.* Dessa serveras antingen »plommonmjukt» kokade och skurna i halfvor, eller något hårdare kokta upplagda i klyftor. Alldeles hårdt kokta uppskäras de helst i runda skifvor. Läggas kring hvarje sådan rensade anjovisar, så tar det sig mycket bra ut.

2. *Stekta ägg.* De uppslås till stekning antingen i plättjärnet, eller läggas små bleckringar kring hvarje i en större stekpanna, att de må erhålla vacker fason. Fint salt strös öfver före stekningen, som ej får ske på för stark eld.

3. *Äggröra* blir särdeles blank, om man vispar äggen med källvatten i st. för med mjölk. Man låter ej det hela stanna, utan liksom skrapar med silfversked stora klimplika bitar undan förundan; då blir ej äggröran *hård* utan behagligt len. En pikant smak åstadkommes genom att (utom salt) tillsätta litet fint hackad *gräslök.*

4. *Senapsägg.* Smör fräses brunt med några skedblad fransysk senap och detta senapssmör hälles hett öfver varma ägghalfvor.

5. *Kejsarägg.* Man steker 6 à 8 ägg sammanhängande, lägger upp försigtigt på fat och häller rundt omkring, samt öfver all ägghvita en god champingnonsås, så att endast gulorna lysa fram emellan.

6. *Äggrätt.* 6 hårdkokta ägg skäras i skifvor. 3 medelstora lökar fräsas gula i 60 gr. smör, 2 skedblad sur grädde, peppar och salt tillsättas och äggskifvorna kokas upp en gång, hvarefter de anrättas heta med såsen.

7. *Ägg uti skum.* Af rätt friska och kalla ägg urslås gulorna varsamt, att de ligga hvar för sig. Ägghvitorna vispas med en nypa salt till hårdt skum. En matsked doppas i kokande flottyr (bättre smör), något af äggskummet lägges i smöret och en äggula därpå, som betäckes med skum öfverallt och gräddas rätt fort. Serveras med en pikant sås.

8. *Äggsmör.* Hårdkokta äggulor röras med färskt smör och uppläggas i en liten glasdosa (smörask).

9. *Jätteägg.* (Ett litet skälmstycke). Härtill behöfvas 2 svinblåsor af olika storlek. Man slår upp så många ägg, som den mindre blåsan rymmer gulor, (d. v. s. gulor och hvitor för sig). Då gulorna ifyllts blåsan, bindes denna så fast, att hvarken luft eller vatten kan tränga in, och hänges i gryta med kokande vatten. När gulan fått stadighet, upptages och aflägsnas blåsan. Den stora gulan lägges nu i den större blåsan, rundt omkring hälles ägghvitan, man tillsluter och kokar jätteägget tills hvitan stelnat. Vackrast är att skära jätteägget till 2 halfvor före serveringen.

Stenia.

Efterrätter.

Biskuitpudding. 8 dl. söt grädde uppkokas tillika med 8 äggulor, litet socker och en stång vanilj under jämn vispning. 5 dl. grädde vispas till hårdt skum och blandas med de till hårdt skum slagna ägghvitorna. Häri läggas 213 gr. sönderkrossade bitterbröd och när den första smeten är alldeles kall, röres allt väl tillsammans och hälles i en form med tätt slutande lock, hvilken nedsättes i och omhöljes af is och salt samt öfvertäckes med en yllesil. Tål att på så sätt frysa i minst 6 timmar.

Elina.

Mosspudding. 213 gr. socker, 8 äggulor och ett dricksglas hvitt vin vispas öfver elden, tills det tjocknar, 4 skifvor gelatin upplöses i litet vatten och röres i smeten, som, helst i kallt rum, vispas, tills den kallnar, då man blandar den med 5 dl. grädde, till skum slagen, som sakta nedröres. Slås i formen att stelna. Slås upp och garneras med biskuit och sylt.

Elina.

Kabeljo.

FINFIN PACKNING! UTSÖKTASTE VARA!

Torr, salt Långa
i rena stycken.

Vi försända denna vara direkt till rekvirenten i små lådor à cirka 5 kilo med fria lådor mot efterkraf. Pris: 60 öre pr kilo. Passande för hushåll. Kvaliteten finfin, hållbar.

Nordling & K:ni
Göteborg.

Rekvirera på försök! [2972]

Bästsorterade Bosättnings-magasin i Sverige.
Josephsson & Ågren
13 Drottninggatan **13** [2969]

Läs! Ett stort, elegant broderi-album med en mängd mönster (i färgtryck) till brodering och virkning m. m. Erh. franko för 35 öre, 2 st. 60 öre. Fri- o. sparmärken mottagas. *H. N. Pettersson,* Norunga.
[2973] (G. 7133)

E-l-e-k-t-r-a
(elektrisk figurdans) är en intressant och prydlig artikel, som har förmåga att roa enhvar. Man kan genom denna apparat se hvilken underbar förmåga elektriciteten har. Insänd 80 öre i sparmärken, så erhålles ett prof. Vid partiköp lemnas rabatt [2967]
John Fröberg, *Finspong.*

Från **Hjalmar Linnströms** förlag har utkommit:

Nya botemedel för sjuka nerver.

Af prof. **Nussbaum.**
Pris 50 öre.

Denna bok af den ryktbare kirurgen har i Tyskland väckt så stort uppseende, att den på kort tid upplefvat **sex upplagor.**

Mot insändande af 54 öre expedieras boken till landsorten med direkt post under korsband.
(G. 25513) [2960]

Hvarje husmoder,
som sätter värde på att vid hembakning erhålla goda småbröd och tårtor, spis- och knäckebröd, olika sorters limpor, olika slags karameller och glace samt god jäst m. m., m. m. bör insända 75 öre i frimärken till C. O. Ekblad & Comp:s bokhandel i Vestervik, då portofritt erhålles en tillförlitlig **Sats-bok** för nämnda ändamål. [2167]

Hôtel Kung Carl
— STOCKHOLM —
1:sta klass Hôtel.
Rum från 1: 50 till högre pris.
Omnibus möter. [2811]

OSTRON, Extrafina 1: 50 à 2 kr. pr duss. Vid köp af minst 100 st. är priset 10 à 12 kr. pr 100, **Hummer,** lefvande eller kokt, alla sorters Skogsfågel samt Gäss, Kalkoner, Capuner, Ankor, Poulard, Hamburgerkyckling, Fasaner, Vaktel, Morkulla, Beckasin, **Lax,** färsk och rökt, **Färsk saltsjöfisk,** färsk rysk Caviar, färska Tuppkammar, **ryska Saltgurkor, ryskt Thé, Sill** och **Anjovis** i utmärkt goda kvalitéer. **WIRÉN & K:ni.** Stockholm. Telefon 22 59, 3 96. Telegrafadress: Wiréns. [2828]

Liljeholmens Vinfabrik,
Stockholm,
rekommenderar nedannämnda sina tillverkningar,
som försäljas af Herrar Specerihandlande.

Krusbärsvin.
Körsbärsvin.
Vinbärsvin, rödt.
Vinbärsvin, svart.
Vinbärsvin, hvitt.

Uti berättelse till Kgl. Medicinalstyrelsen för år 1880 yttrade sig Stockholms Helsov.-nämnd mycket fördelaktigt om dessa viner. Serverade kalla, äro vinerna en angeräm läskedryck; i hushåll lämpa de sig särdeles väl för tillagning af soppor, vingelé, lemonader, bålar o. d.

Sockrade safter:

Hallonsaft.
Körsbärssaft.
Vinbärssaft, röd.
Vinbärssaft, svart.
Vinbärssaft, hvit.

Safterna äro, enligt intyg af handelskemisten herr doktor Setterberg »fullkomligt fria från obehöriga och skadliga tillsatser, samt förhålla sig såsom rena oblandade sockrade fruktsafter».

Ättika.
Vinättika.
Ättiksprit.

Rörande dessa fabrikater yttrar herr handelskemisten d. 15 maj 1888, att de äro »fria från främmande syror, skarpa ämnen och metaller, och anser jag dem därför vara af *utmärkt* god beskaffenhet.»

OBS. Viner och safter försäljas på hel- och halfbuteljer, ***tredubbel ättiksprit på större flaskor,*** alla försedda med etiketter, innehållande *fabrikens namn,* hvilket till undvikande af förvexling torde noga observeras.

Vinerna serveras iskylda hos herrar konditorer: ***Hellbacher,*** Hamngatan 10, Drottninggatan 25, ***Sjöberg,*** Drottninggatan 40, ***Widerström,*** Götgatan 5. [1831]

Henr. Ahlberg
Göteborg
rekommenderar ett rikhaltigt sorteradt lager af
säsongens nouveautéer uti
Siden- & Ylleklädningstyger
för **Promenad-, Sällskaps-** o. **Baltoaletten.**
Sorgmagasin. Dame-Confection.

Klädningar förfärdigas på kortaste tid, med största omsorg till bestämda, moderata priser. Ständigt nyheter uti modellklädningar.

Profver o. modeplanscher sändas på begäran.

Kostnadsförslag uppgöras, förfrågningar besvaras omgående. (Nord. A.-B. Göt. 4518×2)

Henr. Ahlberg
Göteborg. [2955]

PRISBELÖNT: PARIS, LONDON, MALMÖ, ANTWERPEN

Maltextrakt.

(Nord. A.-B., Göteb. 4348×3) [2793] **Oscar L. Björkbom,** *Göteborg.*

Ebba Hagstedts Damskrädderi,
40 Drottninggatan 40.
Billigt. [2718] **Smakfullt.**

Zulamith Wellander,
mångårig elev af madame Marchesi i Paris, har åter börjat sin sångundervisning den 1 oktober. Anmälan af elever, såväl herrar som damer, mottages hvarje dag kl. 12—2 samt 5—6 e. m. Mästersamuelsgatan 16, II.
Pris pr hel timme 6 kr., half timme 4 kr. [2753]

OBS. Skyddsmärket. **OBS. Skyddsmärket.**

C. Smitt & C:os öfver hela riket och grannländerna välkända **Äkta Säther-Olja,** för botandet af *gikt, reumatisk värk, sensträckning, magkramp, tandvärk* o. d., där stark och hastig upphettning af sjuk kroppsdel på några minuter åstadkommes. Särdeles nödvändig är denna olja att hafva i hemmen å landet, där läkare ej alltid vid behof kan erhållas. Är försedd med intyg så väl från Handelskemisten i Stockholm som ock från många personer, som med fördel användt densamma. Försäljes hos apot. *C. F. Dufva,* Drottninggatan 41, och de flesta Speceri- o. Parfymhandlare i riket samt i parti, med rabatt, hos **C. Smitt & C:o,** Stockholm. [1969]

Allmänt erkändt bästa, hittills oöfverträffade, välformade

Snörlifvet La Gracieuse

hvilket ej behöfver hårdt tillsnöras för att blifva välsittande. Finnes endast att erhålla i Sverige genom

HENRIK LABATT, Stockholm, 27 Drottninggatan 27, 1 tr. upp.

OBS.! Expedieras mot efterkraf, om storleken kring lifvet uppgifves i decimaltum eller centimeter. Storlekar finnas från 48 till 85 centimeter. [2904]

Garderoben.

Guldfransar, guldbroderier, guldknappar etc., som svartnat och blifvit fula, rengöras på följande sätt. 40 gr. gummilacka, 1 gr. drakblad, 1 gr. gurkmeja (allt sammans erhålles på apotek) upplösas i vinsprit, hvarpå vätskan silas genom en lapp och medels en fin hårpensel strykes på de föremål, som skola rengöras. Man håller ett varmt strykjärn nära intill föremålen, och till och med om knapparne äro så afnötta, att de äro silfverhvita, bli de åter vackra. Man träder upp knapparne på en gaffel, bestryker dem med lösningen och håller dem nära en varm spiselhäll.

Allmännyttigt.

Silfver och galvaniserade saker rengöras lättast med ammoniak på en linnelapp. Torkas väl med linne och putsas blankt med krita. *M. A.*

Vax- och stearinfläckar på silfverljusstakar bortskaffas fullständigt på ett mycket enkelt sätt. Man häller öfver ljusstakarne långsamt kokande vatten så länge, tills alla fläckarne äro upplösta, hvarpå de gnidas torra med mjukt sämskskinn och putsas efter med silfvertvål.

Användandet af soda. Soda kan användas på mångahanda sätt och är, taget i små portioner ej skadligt.

1. Ofta händer då man kokar fruktsoppa, att den har en så skarp smak, att man skulle behöfva ett allt för stort kvantum socker för att kunna förbättra den; tillsättes då litet soda, är det lätt hjälpt, men i helt små portioner, tills syran är försvunnen.

2. Då man inkokar lingon, hvilka ej är fullt mogna, få de genom en ringa tillsats af soda samma beskaffenhet, som om de varit mogna.

3. Fruktfläckar borttagas från färgade ylletyger och siden, genom att man några gånger fuktar fläcken med en varm sodalösning.

4. Fettfläckar, helst på linne, borttagas på det sätt, att man bestryker fläcken med en deg af 1 del soda och 4 delar lera och låter den bli liggande 8 och 9 timmar, hvarefter fläcken är försvunnen.

5. Om smör kännes härskt, urtvättas det med soda. Till 4251 gr. smör tages omkring 27 gr. soda, som blandas väl med smöret, som sedan tvättas med vatten, därefter med ättika och sist ännu en gång med vatten; sedan saltas det, och smöret är nu som färskt. *Olga.*

Dammfläckar på tyger möbler o. s. v. försvinna, om fläcken gnides med en äggula och litet brännvin.

Olga.

Läkareråd.

Ada. 1) Se svar till Naima i n:r 5. 2) Ni gör klokast i att låta taga bort dem eller ännu hellre plombera dem, ty eljes kan värken lätt börja på nytt.

Lefnadsglad vermländska. Tag ett gram och, om detta ej hjälper, ytterligare ett halft gram *antipyrin*, och försök med varma grötar. — I värsta fall bör ni af läkare skaffa er en morfinlösning eller annat smärtstillande medel.

Prenumerant. Låt henne under 5—6 veckor taga tre stycken *Blaud's järnpiller* tre gånger dagligen, och gif henne hvarje förmiddag ett glas porter med en eller två äggulor.

Anna Lotta. Undersökning nödvändig.

20-åriga Stina. Detta kan bero på flerehanda orsaker, hvarför det enda vi kunna

JULKLAPPAR.

Inköp af julklappar ombesörjes åt Iduns abonnenter **gratis.** Till landsorten mot *efterkraf* eller *postförskott.* Porto medsändes. [1349]

IDUNS UTRÄTTNINGSBYRÅ.

För ryttarinnor!

Ridlektioner för damer meddelas kl. 11—12 f. m., 12—1, 1—2, 2—3 o. 6—7 e. m.
Klubbridning. Ridning med musik. Utridter.
Lärare: löjtnanten vid kgl. lifregementets dragonkår, grefve *C. G. F. Wirsén*, löjtnanten vid kgl. Svea artilleriregemente *J. Retzelius*, underlöjtnanten vid kgl. Skånska dragonregem. *N. Fischerström.*

Östermalms ridinstitut,
24 A Grefturegatan 24 A. [2897]

EXCELSIOR-TE
Direkt fr. produktionsorten importeradt, oförfalskadt KINESISKT TE med fin arom försäljes i flere utmärkta o. prisbilliga kvaliteter gen. Hrr Specerihandl. *En gros lager* hos Otto Dahlström & Co.
EXCELSIOR-TE
[2356]

Eriksbergs Mineralvattenfabr
Angenäm o. helsosam läskedryck
APOLLINARIS
Serveras å de flesta Restauranter & Caféer.
Artificielt Kolsyradt Mineralv.

Gångmattor
billigt
i [2935]
K. M. Lundbergs
BOSÄTTNINGSMAGASIN
7 Storkyrkobrinken 7

OTROLIGT, men verkligt!
Svart helsiden Merveilleux, prima kvalité à 2: 50 pr mtr = 1: 50 aln.
Svart helylle Biaritz, dubbel bredd à 2: 50 pr mtr = 1: 50 aln, kostat 3: 90 pr mtr.
Svart helylle Cachemire, dubbel bredd à 1 kr. pr mtr = 60 öre aln.
Profver fritt. Expedieras till landsorten mot efterkraf.
August Carlson
50 Vesterlånggatan 50
61 Drottninggatan 61.
[2956]

AUG. HOFFMANNS
Pianofabrik
50 Regeringsgatan 50
STOCKHOLM [2978]

Beställningar å alla slags
Skjortor,
Kragar o. Manschetter utföras väl o. billigt.
Engelska Skjortfabriken,
2 Biblioteksgatan 2.
OBS. Utmärkt goda engelska och svenska tyger. Telef. 65 82. [2858]

SVARTVIKS
Stärkelse,
svenskt fabrikat, gifver linnet, utan att förstöra det, en bländande hvit färg. Till salu hos alla specerihandlande i riket. [1487]

Emaljerade Kokkärl, Emaljerade Fiskkittlar, Emaljerade Potatiskokare.
F. O. Lindblom
65 Drottninggatan 65,
Hörnet af Kungsgatan.
[2688]

Billigt och väl
utföras lagningar, förgyllning och försilfring i
Guldsmedsverkstaden,
7 Brunkebergsgatan 7. [2899]

HUSMÖDRAR!
För att få edert kaffe klart och välsmakande, så använd

Prima Klar-
Kaffe- medel

hvilket säljes hos Hrr Speceri- & Kaffehandlande och i parti hos **Frans Lidell**, Stockholm.
OBS. Hvarje paket är försedt med ofvanstående skyddsmärke. [2849]

BARNKLÄDER
Bästa sortiment
och billigast hos
Mina Lundell [2986]
40 Drottninggatan 40, I tr.

Flaggor
slutrealiseras.
Utmärkt julklapp!
Svenska
8 fot = 2,4 mtr till kr. 10: —
10 » = 3,0 » » » 14: —
12 » = 3,6 » » » 18: —
14 » = 4,2 » » » 22: 50
Netto extra kontant.
Till landsorten mot efterkraf.
A. G. Strindbergs
konkursmassa.
Stockholm
8 Tegnérgatan 8
Allm. telef. 85 77. [2963]

WILH. HAGSTRÖM.
PAPPERSHANDEL
HUDIKSVALL
100 ark godt papper samt 100 st. kuverter
[2584] säljas för 60 öre.
Profver sändas franko.
HUDIKSVALL
i parti och minut.

Aug. Magnusson STOCKHOLM, 46 & 48 Vesterlånggatan.
Försäljningslokaler å nedra botten, 1, 2 o. 3 tr. upp.
Största lager i Norden af kulörta och svarta **KLÄDNINGSTYGER.**
OBS.! Profver kostnadsfritt. [2886]

råda eder till, då alla öfriga upplysningar saknas, är att försöka taga ett halft gram *antifebrin* eller ett gram *antipyrin*, när hufvudvärken påkommer.

Fru Jenny. Drick strax på morgonen en kopp kaffe och tag därefter under loppet af en timme åtta gram *Extractum Filicis Maris* (bäst i kapslar). Har värken ej afgått efter ett par timmar, tagas två matskedar ricinolja. — Kvällen före kuren bör tagas ett stort vattenlavemang.

40-årig prenumerant. Nej, något annat medel finnes ej, och det är ju allt skäl att företaga operationen, som ju ej är smärtsam, om den göres under kloroformnarkos.

Sjuk husmor. Lef af kokt mjölk, äggmjölk, tunna mjölvällingar, väl kokt gröt, löskokta ägg, äggröra, färsk kokt fisk, kall kalfstek (löst stekt), potatispuré, hvetebröd (ej för färskt) skorpor och cakes — intet annat! Anordna fem måltider dagligen, så att kvantiteten föda för hvarje måltid ej blir så stor, men för hela dagen större än förut. Tag under en veckas tid fyra gånger dagligen efter måltid en matsked *sammansatt gentianainfusion* med brom*kalium* (10:200). Drick därefter 8—10 flaskor *Roncegnovatten* (en matsked däraf utspädt med litet vanligt vatten tre gånger dagligen efter måltid).

Orolig moder. Gif dem under några veckor vid måltiderna *Ronnebyvatten*, åt de två äldsta ett fullt punschglas, åt den yngsta ett halft. Gif dem afrifningar hvarje morgon (se svaret till Tuttie i föreg. nummer!) och låt dem vara ute flera gånger om dagen (»en liten stund» en gång dagligen är för litet). Kaminen torde ej vara orsaken.

Maud. 1) Absolut oskadligt. 2) Nej. 3) Genom sköljningar med ljumt vatten tre gånger dagligen minskas detta obehag. 4) Nej, detta är oskadligt; dock torde »rifningen» kunna undvaras. 5) Möjligen genom att härda huden med kalla afrifningar af hela kroppen. Möjligen kan ock någon lokal orsak (t. ex. polyper) förefinnas.

D:r—d.

Frågor.

N:r 841. Kan någon af Iduns erfarna läsarinnor upplysa mig om, huru den norska anrättningen »får i kål» tillagas? *Mi.*

N:r 842. Skulle någon af Iduns läsarinnor godhetsfullt vilja upplysa mig, huruvida jag genom anskaffande af en *handväfstol*, — som i Idun omnämnts, — skulle kunna förfärdiga arbeten för att sedan försälja och få mig en liten inkomst? Medföljer någon beskrifning öfver väfstolens uppsättning m m.? För ett *snart* svar vore jag innerligt tacksam! *Gerda.*»

N:r 843. Skulle någon af »Iduns» läsare vilja gifva mig ett godt råd? Jag önskar lära mig franska språket; går det genom självstudier? Om så är, hvilka läroböcker äro mest praktiska och föra *fortast* till målet? För liknande upplysningar äfven i engelska språket vore jag oändligt tacksam, *Bella.*

N:r 844. Under hvilken månad bör nedflyttandet af törnrosor i källaren ske, och huru skall man behandla växterna vid nedsättandet. Vid hvilken tid på våren skall man åter taga upp dem, och huru då förfara med dem?

2. Hvilken är den bästa och tillförlitligaste bok angående blommors skötsel i rum? Tacksam vore jag, om svaren kuude inkomma i nästa Idun? *Blomstervän.*

Svar.

N:r 755. M. G. frågar, hvilka växter lämpa sig till Markartbuketter. Snart sagdt alla utblommade växter, hvilka hålla på att gå i frö (utom naturligtvis träd och buskar), alla gräsarter, all säd, särdeles korn och hafre, pressade, gulnade ormbunkar, tistelbollar, hästsyra, affallna blad, i synnerhet de röda aspbladen, typha, en strandväxt snarlik en brun lampglasputsare (tager sig särdeles bra ut) och först och sist den oumbärliga vassblommen, hvars roll i buketten är att tjäna till fyllnad. Men allt måste vara *gulnadt, torkadt.* Den egentliga, ursprungliga makartstilen tillåter, skulle jag tro, endast de gula och bruna schatteringarna från svartbrunt ända till nästan hvitt. Dock synas nu i handeln öfverallt de mest färgrika buketter med både fåglar och fjärilar. Hos oss finnas ej några växter med granna färger af naturen — meu det är mycket lätt att färga t. ex. vassblommen (»rörtofsen») dock bör den i så fall plockas mycket sent, hvilket man äfven bör göra, om man vill hafva den hvitaktig och mycket yfvig. Till färgningen användes med fördel de s. k. paketfärgerna, hvilka man upplöser med kokande vatten och doppar tofsen däri en stund. Den bör därpå få torka, till dess den åter blir yfvig. De mörkbruna färgerna finnas i naturen hos typhan, hästsyran och vassblommen, då den är helt ung. Mognad hafre tager sig äfven särdeles väl ut. Jag binder helst först små buketter med endast en sort för sig för att sedan använda dem till den stora buketten. En makartbukett bör ju vara rätt stor och för att undvika att få den tung och kompakt, brukar jag taga en pappskifva något större än min hand, och vid denna syr jag sedan fast mina små buketter börjande uppifrån. Att vackert variera mörkt och ljust, luftigt och tätt är just själfva konsten. Att bronsera t. ex. tistel, både blad och blomma, eller ormbunke tager sig präktigt ut. En makartbukett i ett hörn af rummet, omknuten med ett bredt band i lämplig färg är en både billig och effektfull prydnad. Att öfverlasta ett rum med makartbuketter bevisar likväl dålig smak. *Addi.*

N:r 774. 1) Jag skulle tro att på boklådor eller hos de förgyllare, som ha butik, sådant

PERCY F. LUCK & C:o
STOCKHOLM.

Prislista å Vin.

Prisen äro beräknade emot kontant betalning med fria buteljer.

Vid beställningar från landsorten torde likvid medsändas emedan efterkraf å vin icke är tillåtet.

Vin leverera vi fraktfritt och emballagefritt vid alla järnvägsstationer och hamnar i Sverige, då beställningen uppgår till minst 50 kronors värde.

Sherry.

	Pr flaska.
Dinner Sherry, ett godt bordsvin	Kr. 1.00
» » » » pr½	» 0.55
Golden Sherry, ett fylligt, smakligt vin	» 1.25
Fine London Sherry, halftorrt	» 1.40
» » » torrt	» 1.50
Manzanilla, ett torrt vin med behaglig arom och smak	» 1.80
Olorozo. ljust golden, fylligt med utmärkt arom och smak	» 2.25
Amoroso, halftorrt, ett gammalt och utmärkt vin	Kr. 2.40
Amontillado, torrt, very fine old superior	» 2.50
Fino secco Sherry, ett mycket torrt, gammalt och utsökt vin med charmant arom	» 2.90
East India Sherry, ljust golden, fylligt, mycket gammalt och oöfverträffligt till sitt pris	» 3.20
Old Brown Sherry, mörk golden, mycket gammalt och fylligt	» 3.50

Portvin.

Good special Port	» 1.00
Rich full-flavoured Port	» 1.50
Superior Fruity London Port	» 2.00
Very Superior Old London Port	» 2.50
Fine Sherry Muscatel	» 1.25
Fine Old Sherry Muscatel	» 1.75
Very Old Superior Sherry Muscatel	» 2.00

Rödvin.

Bordeaux-Vin, ett helsosamt och behagligt lätt vin, alldeles fritt från de ofta förekommande tillsatserna af starka spanska eller andra viner.
Pr ¼-but. 1.10, ½-but. 0.60, ¼-but. 0.35
Vöslauer (Schlumberger) Kr. 1.75
Vöslauer, Goldeck » » 2.75
Vi äro enda försäljare i östra och norra Sverige för den renommerade firman R. Schlumberger i Wien.
Detta rödvin kan stå uppslaget några dagar, utan att förlora sin arom.
Château d'Estournel 1886, importerad i buteljer Kr. 2.90
Figeac S:t Emilion 1877 » 3.75
m. fl. sorter.

Vin från Samos.

Detta vin är ren drufva, behagligt med en svag muscatsmak. Det rekommenderas af läkare såsom synnerligen helsosamt, och är, utspädt med vatten, en särdeles angenäm dryck ... Kr. 1.25
[1551].

Billigaste Julinköp af Klädningstyger

Tjocka, goda dubbelbreda från kr. **1:20** pr mtr = 70 öre pr aln,
Helylle Serge, Rayé, som förut kostat kr. **2:75, 2:50, 2:—** pr mtr,
nu **1:75, 1:68, 1:25** pr mtr.
Svarta Helsiden Merveilleux från 2:50 pr mtr; hvarförutom vi rekommendera vårt stora lager af **schalar**, eleganta **underkjolar** i såväl *ylle* som *siden* med ylle-flanellfoder, **paraplyer** för *damer* o. *herrar* från de enklaste till de mest eleganta o. moderna billigast hos

Prover franko på begäran

Basaren å Norrbro **ANSTRIN & K:ni** Stockholm

[2958] Rekvisitioner öfverst. 20 kr. fraktfritt.

Husmödrar!
Försöken *Th. Winborg & C:is* i Stockholm tillverkningar af
Lactoserin-Cacao,
förordad af professorerna C. E. Bergstrand och Olof Hammarsten;

Concentrerad Ättika på flaskor för utspädning.
Senap, blandad som engelsk o. fransk, flere sorter.
Biffstekssås, Soja, Malda kryddor (garanteras oblandade) på bleckdosor med genomborrade lock.

Flere prismedaljer erhållna, och äro fabrikaten fullt jämförliga med de bästa utländska. **Tillhandahållas hos hrr specerihandlare.** [2228]

Adolf Bonniers förlag: [2856]
WÄCHTER, kvinnans själfhjälp vid underlifslidanden, öfvers. med 10 träsn. 75 öre. **ERICSSON, Blomsterodling i boningsrum.** 4:de uppl., med 43 träsn. 2: 50, inb. 3: 50. **Anläggning och skötsel af sötvattensakvarier af O. E.,** med 31 träsn. 75 öre.

Ospritadt Portvin,
ej beredt för Londonskeppning,
å 1: 50 och 2: 50 butelj.
Vid kontant köp lemnas 10 proc. rabatt.
Leffler & K:ni,
6 Hötorget 6.
Vinbolaget Brages efterträdare.
[2697]

CARL JOHANSONS
Möblerings-affär,
[2582] **45 Drottninggatan, en tr.**
Stor utställning af Möbler i moderna och antika mönster.

Till Julen **Presentkort** på **Handskar** portofritt.

Gören ständigt edra uppköp af **Handskar** hos
Stockholms förnämsta Handskfirma
CARL MALMBERG.
Butiker:
45 Vesterlånggatan. — Sturegatan 5.
Telefon 7 24. Telefon 7 22.
24 Södermalmstorg 24

Priskurant å Handskar, för hvilkas hållbarhet ansvaras:

Kul. 4-knapps med breda silkessömmar	kr. 1: 50
d:o 5 **snör**-knäppen » »	» 2: —
d:o 4 **tryck**- d:o (**nyhet!**) »	» 1: 75
d:o Herrhandskar, 2 **tryck**-knäppen (**nyhet!**) 1:ma vara, med breda silkessömmar	» 2: —
Fodrade glacé-d:o, 1 agraff, 1:ma vara	» 2: 50

Dessutom **billigaste priser å alla slag af Vinterhandskar** o. **Balhandskar,** samt Handskar från **de mest eleganta** till **de enklaste.**
Order från landsorten mot efterkraf.

Kontor och lager:
45 Vesterlånggatan. *Telefon 7 24.*
CARL MALMBERG
[2989] Fabrikant

skulle kunna läta sig göra. Men underhandla alltid personligt.

2) Hos »Handarbetets Vänner»; dessutom sker sådant ofta i våra vanliga butiker, men en allmän regel är att Ni alltid får ge ifrån Er en viss — olika — procent. *Ebon Hoi.*

N:r 778. Till 26 del. fin, ljus honung tagas 209 del. vatten, helst mjukt åvatten, eller dyl. Däraf slås först 157 del. i en kittel, då man med ett i en sticka skuret märke anvisas, huru högt vattnet når, därefter islås de 52 återstående del. vatten samt honungen däri och hopkokas till nämnda 157 del. märket på stickan. Vätskan skummas väl och noga, till dess allt skum upphör. Då tillsättes en liten »knäppnäfve» god humle. Sedan det nu tillräckligt inkokt — alltså till märket på stickan — slås det uti ett alldeles rent träkärl, fritt från osmak. Under det vätskan kokar, tages god öljäst, hvarpå slås vatten, så att det bäska afgår; låter den något stå att sjunka. Då mjödet håller c:a 14° C. värme och sedan vattnet å jästen afhällts, tagas 4 skedblad jäst, som väl omröres, och blandas i mjölk, hvarefter alltsammans väl öfvertäckes och ombindes samt får så stå på lagom sval plats i 2 dygn. Nu afhälles försiktigt den öfre klara vätskan och tappas på ett rent halfankare, som mycket löst sprundas samt flyttas till en källare för 14 dagar. Efter den tiden silas det genom en duk och tappas på buteljer, hvilka väl tillkorkas och öfverbindas med ståltråd. Därefter förvaras de i frostfri källare — alltid liggande eller stående upp- och nedvända, ty annars upplyftas korkarna af den oupphörligt alstrade kolsyran. Samma försiktighetsmått som med Champagne iakttages här — äfven vid serveringen. Hj. Stålhammar. Red. af Svensk Bitidning. Göteborg.

N:r 801. Insänd till »L. L. Stallarholmen poste restante» er adress, kan Ni erhålla alla äskade upplysningar angående läderplastik samt goda, lämpliga verktyg.

Se äfven Per Fromms annons i n:r 43 af Idun.

N:r 802. För att befria mina bevingade favoriter från ohyra lägger jag i buren hvarje kväll en frisk tallkvist och breder ett stycke hvitt tyg öfver densamma. Ohyran sätter sig då på detta och kan på morgonen afiägsnas och dödas. Man kan på detta sätt på en enda dag befria fåglarna från en förvånande mängd parasiter. Medlet är ju ytterst enkelt och ej såsom insektpulfver o. d. farligt för fåglarne, hvarför det rekommenderas till alla fågelvänner. *Maria.*

N:r 805. Själf road af skridskoåkning har jag efter många pröfningar kommit till det resultat, att fjäderskridskor sitta stadigast på foten. Dock använder jag äfven remmar, emedan kängklacken eljes frestas för starkt. Priset 3 kr. 50 öre. Finnes i hvilken järnbod som helst. *16-årig Kalmarbo.*

N:r 806. I Norge, där den hos oss vanligen förekommande allmoge- och fornnordiska stilen ej är så allmän, torde afsättning å snidade saker lätt kunna vinnas. Utskurna smärre föremål, glasögonfodral, frimärksaskar, linealer, pappersknifvar, små byttor, nålfat, annotationsböcker, o. d, röna mest efterfrågan, i synnerhet under tiden för turistströmmen. Bäst vore kanske, om Ni hänvände Er till Ingeniör Frölich, föreståndare för Norsk Husflidsskole, Kristiania.

N:r 807. Malört, kamfer eller patschouliblad äro säkra medel.

— Att beströ ylle- och skinnvaror med pulvriserad alun håller malen på afstånd och är dessutom alldeles oskadligt.

Breflåda.

»*E.*» Tacksamma för det sända manuskriptet, som vid tillfälle skall användas. Välkommen åter!

Tinto. Tarfvar betydlig korrigering och torde, sedan vi hunnit verkställa densamma, komma till användning.

Irma. Kan ej användas.

H—a R—th. Vi ha redan för en tid sedan personligen vändt oss till det omskrifna furstepparet och erhöllo till svar, att de ogärna såge, att deras barns porträtt offentligen meddelades. Hvad poemet angår, synes det helt nyligen ha varit tryckt på annat håll, hvarför vi ej kunna använda det.

Emilie Falk. Vi måste se prof, innan vi kunna bestämdt svara.

E—n. Månne ni ej öfverdrifver? Eller skulle möjligen ännu på någon särskild trakt denna fula last lifligare florera. I allmänhet har den under det senaste årtiondet dess bättre afsevärdt gått tillbaka. *Red.*

Innehållsförteckning:

Emilie Risberg; af *H. L. Victorin.* (Med porträtt.) — För länge länge sen; poem af *Erika.* — Ämbetet att vara husmoder; af *Helena Nyblom.* (Forts.) — En turkisk skaldinna, Nigjar Hanym. (Med porträtt.) — Iduns julklappsbazar (Forts.) — Slutadt dagsarbete; skiss af *Elena.* — Djurskydd i hemmet. — Skuggor; berättelse för Idun af *Niemand.* Bel. med heders. omnämn. vid Iduns stora pristäfling. — Smånotiser från kvinnovärlden. — Teater och musik. — Hennes arbetsfält; ber. för Idun af *Amanda Leffler.* (Forts.) — Från Iduns läsekrets.

Förslag till matordning för veckan 31 nov. — 6 dec. — Handarbeten. — Bakning. — Tvätten. — Klädedräkten. — Bostaden. — Skafferiet. — Drycker. — Matlagning. — Efterrätter. — Garderoben. — Allmännyttigt. — Läkareråd. — Frågor. — Svar. — Breflåda.

Clara Fabriks Stearinljus
[2130]

Praktiska Hushållsskolans
Bröd- och Matvaruhandel
11 Jakobsbergsgatan, 38 Nybrogatan,
27 Tegnérgatan. [2951]

Axel Broman & K:ni
Husqvarna.
Nordens största specialaffär i **Stickmaskiner** *för trikottillverkning af* ***Lambs världsberömda system med alla nyaste förbättringar.***
De enklaste och mest lättskötta, varaktigaste, mångsidigaste och billigaste stickmaskiner, som i handeln förekomma.
Mångårig garanti!
Kontroll af Sveriges skickligaste fackmän. Nära 3,000 maskiner under senaste åren sålda ensamt här i landet.
Försäljas på billiga och bekväma vilkor genom vår representant för Stockholm med omnejd, herr Carl Nilson.
Husqvarna Generaldepôt
22 Kungsträdgårdsgatan 22.
Reparationer, omjustering och ändringar af stickmaskiner utföras fort och billigt af
Axel Broman & K:ni
Husqvarna.
(G. 24139) [2776]

Nya Hushållsskolan
för bildade flickor.
(Grundad 1881).
19 Vestra Trädgårdsgatan 19. [2949]

Maskinkrossad **Anthracit,**
bästa bränsle för **Illuminationskaminer** och **Värmenecessairer** hos
JOH. LUNDSTRÖM & K:ni,
Allm. telef.: 22 88. Kontor: *14 Skeppsbron 14.* Bell telef. 18.
» » 60 19. Försäljning: *5 Strandvägen 5.*
» » 61 98. Filial: *1 Parmmätaregatan 1.* [2723]

Nya Hushållsskolans
Matsalar
19 Vestra Trädgårdsgatan 19
I och 2 tr. upp.
Obs. Damkafé 1 tr. upp. (2950)

Vackert **Skinnbräm**
från 65 öre, 80 öre, 1 kr., 1,25, 1,50 pr hel mtr.
OBS. Nya och moderna varor!

Skinn-Muffar	fr. 1: 75,	2,	3.	4,	5	o. till högr.	pris.
Skinn-Kragar	» 2,	3,	5,	7,	10	» »	»
Skinn-Boor	» 4.	6,	8,	10,	12	» »	»
Skinn-Peleriner	7,	9,	12,	15,	18	» »	»
Skinn-Mössor	4,	6,	8,	10,	12	» »	»

OBS. Beställningar, förändringar och *reparationer* emottagas till *billigaste priser*
41 LUDVIG EDLER, Körsnär 41
Regeringsgatan. [2940]
Ett mångårigt praktiserande i yrket på de största fabriker såväl i *Sverige* som *Tyskland,* Schweiz, Frankrike, England och Amerika garanterar ett godt arbete.

Liljekonvaljerötter.
1,000 st. ..... kr. 28: —
100 » ..... » 3: 50
Stora, starka, präktiga **Lilium auratum** inkomma i nästa månad och är priset:
100 st. n:r II ..... kr. 50: —
1 » » ..... » —: 60
100 » n:r I ..... » 75: —
1 » » ..... » 1: —
Svensons Fröhandel
Lilla Nygatan 17, Stockholm.
[2912]

Fjäder,
utmärkt vacker, spritad och ospritad, från 71, 94 öre, 1: 18 och 1: 41 pr kilogram i
John Yttermans
(Stockholms äldsta) sängklädersaffär,
7 St. Nygatan 7,
STOCKHOLM. [2869]

Ingen moder
bör underlåta att köpa den älskliga italienske författarens *Farina's* nyss i öfversättning utkomna bok
MITT BARN,
som spridt hans rykte i alla länder. Fin iakttagelseförmågå och älskvärd humor täfla med hvarandra i denna tjusande bok, **som öfverallt, där moderslycka och fadersstolthet finnes, skall finna öppna hjärtan.**
(Adolf Bonniers förlag; 2: 50.)
[2751]

Målning o. reparering
af kinesiska lackérarbeten utföras väl.
Observatoriegatan 15
ö. g. 3 tr.
Martin Ekström.
[2939]

Alp-Flöjten!
Alp-Flöjten är det *nyaste, elegantaste* och på samma gång det allra *lättlärdaste* blåsinstrument som existerar. Hvar och en som förut kan spela accordeons (dragspel) är genast lika slängd uti att traktera alp-flöjten. En kärkomnare julklapp får man i sanning söka efter! Den stora omsättningen har gjort, att vi nu kunna sälja den till kr. 4: 50. För öfrigt påpeka vi vår realisation af en del musikinstrument, såsom violiner fr. 5—30 kr., positivstämda Magdeburger dragspel (accordeons) fr. 2: 50—25 kr., munspel fr. 10 öre till 3 kr., »konung Davids harpa» fr. 50 öre till 3: 50, gitarrstålsträngar pr sats 75 öre, violin d:o 40 öre, prima sensträngar till 1—1: 50 o. 2 kr. pr sats. Order expedieras genast pr efterkraf eller förs kottslikvid.
Fogelberg, Wernstedt & K:ni,
Bokhandel, *Ockelbo.*
(G. 25355) [2946]

På **Wilhelm Billes** förlag:
Huru männen fria.
Den ödesdigra frågan med dess svar
af **Agnes Stevens.**
Pris 2: 25. [1736]

Nytt! Jul-lådor. Nytt!
Jul-lådor äro en nyhet för hrr handlande m. fl. som vi tro skola omfattas med intresse, alldenstund det ju är svårt kunna förse sig med nog sorteradt lager af leksaker och presenter för julen. Vi tro oss därför tillfredsställande löst denna uppgift, i det vi kunna erbjuda eder köpa af våra **jul-lådor** till 5 à 10 kr. pr låda. Uti n:r 1 förekomma endast *leksaker,* n:r 2 *presenter* och n:r 3 omvexlande med bådadera. Vid rekvisition torde uppgifvas, hvilket n:r som önskas. Lådorna äro ytterst väl sorterade och priserna de allra *lägsta partipriser!*
Fogelberg, Wernstedt & K:ni,
Bokhandel, *Ockelbo.*
(G. 25356) [2945]

Ullgarner
för **maskinstickning**
billigast; profver och prisuppgifter på begäran. **J. H. Almgren,**
[2909] **Borås.**

Aug. Magnusson STOCKHOLM, 46 & 48 Vesterlånggatan.
Försäljningslokaler å nedra botten, 1, 2 o. 3 tr. upp.
Passande julpresenter!
Stora partier nu inkomna uti Schalar, Bomulls- och Ylleklädningstyger till enormt billiga priser. [2887]

Nya böcker!

Två kvinnor eller en?
Från d:r Leonard Benarys manuskript
af
Henry Harland.
Pris 1: 50.

Den blinde musikern
af
Wladimir Korolenko.
Öfversättning från ryskan af *P. Tersmeden.*
Pris 1: 50.

»En utsökt fin psykologisk historia. — Underbart väl skildrad. — Stilen ypperlig, mättad af poetiska skönheter. — Är otvifvelaktigt en af de bästa ryska böcker, som öfversatts till vårt språk».

Faraonernas skattkammare
af
Wilhelm Walloth.
Öfversättning från tyskan af d:r *P. Hallström.*
Pris 2: 25.

»Stilen är på en gång flärdfri och kraftig, intrigen är spännande och utvecklad med sällsynt talang».

Wilhelm Billes förlag.
[2977]

Damhårarbeten,

vackra och väl gjorda, af renaste preparerade **Hår** i alla färger, hvaraf särskildt framhålles: **Damperuker** fr. 15 kr.; **Lösbenor** fr. 5 kr.; **Chignoner** fr. 4 kr.; **Flätor** fr. 3 kr.; **Hårknutar** fr. 2 kr.; **Lösluggar** fr. 2 kr. m. m. hos Herr och Fru **E. Malmberg,**
Engelbrektsgatan 5, Hamngatan 18.
Etablerad 1871. Allm. Tel. 150 94.
[2837] Bell » 10 56.

CIBILS
världsberömda
Flytande buljong.

Handelsmärke.

CIBILS är, hvad smak och godhet beträffar, **oöfverträffad,** emedan den buljong man däraf bereder ej kan frånskiljas den, kokt på färskt kött. Bruksanvisning på hvarje flaska. Cibils finnes att tillgå hos de flesta specerihandlare i riket.

En-gros-försäljning för Stockholm hos herr **Nils Ulin,** Allm. telef. 67 96.

Enda importörer för Sverige:
J. LAGERVALL & C:i,
[2583] *Göteborg.*

KORK.

Från undertecknads korkfabrik rekommenderas för hushåll
Butelj-, Krus- o. Flask-kork
äfvensom öfriga korksorter.
Order till landsorten expedieras mot efterkraf.
Fredr. Nymansson,
1:sta Långgatan 3,
[1733] *Göteborg.*

Vägen lönar sig väl!
Tegnérgatan.
A. G. STRINDBERGS
Konkursmassa
slutrealiserar:

Ylledukar till 0,60, 0,75, 0,80, 1,00, 1,25, 1,50, 1,75, 2,00, 2,25, 2,50, 2,75 och 3,10 pr st.
Långschawlar till 3,50, 4,00, 4,50, 5 och 7 kr. med och utan silke. Eleganta och i moderna färger. Stor sortering.
Damvästar, goda helylle, mörka till 2 kr. pr st.
Tuavästar, extra fin qualité med och utan bollar, alla fina och moderna färger à 2,50 pr st.
Damkoftor, goda helylle, till 4,75 och 5,50, fina 6,00, 6,50, 7,00, med krage till kr. 7,00.
Barnkoftor i alla storlekar från 1,35 pr st. till högre pris beroende på storlek och qualité.
Sv. Skinnbräm 0,50 och 1,20 pr mtr.
Crimmer till kappor och garnityr, synnerligt vacker.
Plysch, ylle, svart och brun till 3,75, 4,50, 5 och 5,60 pr mtr.
Brun d:o extrafin 10,50 pr mtr.
m. m.

Coulört Sammet, brun, rödbrun, prune oliv och marin à 0,80 pr mtr.
Svart Sammet till 0,65, 1,35, 1,50 och 2,70 pr mtr.
Svart helylle Cachemire 90 cm. bred, utmärkt färg, till 1,00, 1,50, 2,00, 2,20 pr mtr.
Flaneller, gråblå, 65 cm. halfylle à 0,60 pr mtr. Tjock, fin helylle 144 cm. bred à 3,70 pr mtr. Tjock, grå, halfylle 67 cm. à 1,00 och 1,20 pr mtr.
Hvit Piqué, 90 cm. bred à 0,55 pr meter.
Öfverdragstyg, äkta, flerfärgad satinväfnad 68 cm. à 0,55 pr mtr.
Hvardagsklädningstyger till 0,34, 0,39, 0,42, 0,50, 0,55 och 0,60 pr mtr.
Svenskt Ullgarn, grått och hvitt.
Juteborddukar, väfda, från 2 kr.
Gosskostymer från 3 till 8 års från 7 kr. till 15 kr., **utmärkt** välsydda, smakfulla modeller.
Gosspaletåer från 3 till 12 års, dito från 11 till 16 kr.
m. m.

OBS. Alla priser pr helmeter.
Vid rekvisitioner från landsorten, som exp. emot efterkraf, torde mått, färger och ungefärligt pris noga uppgifvas.
Profver och prisuppgifter emot 20 öre i porto.

Hörnboden
Tegnérgatan
Stockholm. [2965]

F. W. BILLES Bryggeri
6 Olofsgatan 6
rekommenderar sina tillverkningar af
Bayerskt öl, Pilsener öl,
Export-öl, Iskällardricka.
Telefon: *Allmänna 46 27.* *Bell 7 53.* [2104]

HUSMÖDRAR och TVÄTTERSKOR
samt alla Iduns ärade läsarinnor uppmanas pröfva ett **nytt, absolut oskadligt** tvättmedel

Bländ- hvitt,

genom hvars användande kläderna erhålla en **bländande hvithet.** Verkställda prof hafva utfallit till största belåtenhet. Preparatets absoluta oskadlighet styrkes genom stadskemisten i Göteborg, d:r J. E. Aléns analys, som säger:
»— — — Vid verkställd undersökning visade sig profvet **icke** innehålla någon **frätande klor, ej heller** några **syror** eller **alkalier,** som kunna hafva **skadlig inverkan** på kläder.»
Bländhvitt är äfven ett **utmärkt fläckuttagningsmedel.** Genomläs flaskans omslag!!! Obs. noga, att hvarje flaska är försedd med **mitt** namn såsom garanti för varans äkthet. **Bländhvitt** säljes i minut à 35 öre pr flaska genom samtliga större speceriaflärer i landet och i parti endast af Fabrikanten *Axel F. Westerberg,* *Göteborg.* (Nord. A. B. Göt. 4308×6) [2752]

Stockholms
Massage-Institut
Mästersamuelsgatan 19, n. b.
Massage · Sjukgymnastik · Elektricitet
Öppet: för **herrar** kl. 8—10 f. m., ½3—½5 e. m.
för **damer** kl. 11—1 midd.
Prof. d:r A. G. Berglind. [2873] **D:r E. A. Enblad.**

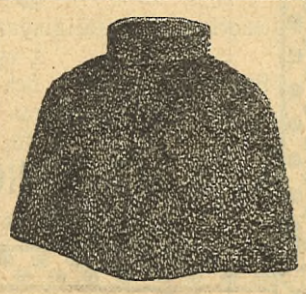

Moderna Pelskragar,
passande för både höst och vinter, i stort urval från 7 kr. till högre priser hos
D. Forssells Söner & C:o,
10 Drottninggatan 10.
[2457]

Försök
GLENNES
utmärkta
THEER.
(N. A.-B., Göt. 4233×3)
[2669]

Blomsterkort.

Om ni genom köp af blomsterkort i satser à 1, 2, 5 och 10 kr. vill öfvertyga eder om *billigt* pris, prydliga och extra fina kort, så rekvirera sådana från undertecknade, hvilka, bland alla som utbjuda blomsterkort, förvisso äro de, som samvetsgrannast expediera ingående order, hvilka kunna vara åtföljda af likvid i spar- eller frimärken. Satserna äro ytterst praktiskt sorterade med gratulations-, jul- och nyårskort.
Fogelberg, Wernstedt & K:ni,
Bokhandel, *Ockelbo.*
(G. 25358) [2943]

Svenska
Järnsängsfabriken
50 Regeringsgatan 50
Allm. Tel. 46 47. [1434]

Obs.!
Den utmärkta muntinkturen från Apoteket Svalan i Jörlanda sändes franco mot 1 krona i frimärken. Se stora anonsen i Idun n:r 42.
J. L. Nordgren,
[2786] Apotekare.

Glasögon
Pincenez, Teater- och Reskikare
m. m. af bästa kvalitéer hos
Fabrikör *C. G. Collin,*
3 Storkyrkobrinken 3.
Filial: *20 Fredsgatan 20.*
[2358]

Elektriska jul-ljus!

En nyhet inom marknaden o. hvaraf vi innehafva största lager i Skandinavien, sändes: 1 paket (10 st.) mot 1 kr.; 6 paket 5 kr. Noggrann beskrifning åtföljer hvarje paket.
Pryder julgranen! — Det elektriska jul-ljuset kommer att sprida ljus och glädje i mång tusende hem! Gläder gammal o. ung! Blir den mest storartade illumination samt i högsta grad öfverraskande! Likvid i sparmärken eller postanvisning. Agenter, passen på!
Fogelberg, Wernstedt & K:ni,
Bokhandel, *Ockelbo.*
(G. 25357) [2944]

Klädningstyger
Profver kostnadsfritt.
Reqvisitioner trakttrit.
OBS. Modellplanscher åtföljs profverna.
FR. MARCUS
Kongl. Hofleverantör.
STOCKHOLM. [1786]

Hänvisen till annonserna i Idun, erhållen I billigaste pris — enligt öfverenskommelse mellan Redaktionen och de flesta af Iduns annonsörer.

Endast NEHENDAMS Kaffe.

Regeringsgatan 28 A & B. [2574]

Unga—Gamla,

med ett ord *alla* hafva behof af förströelse. Vid valet af sådan torde min patenterade *Examinator* ihågkommas. Den välkända, af svenska tidningspressen rekommenderade *Examinator* kostar 1:50 pr st. Dessutom har jag nu en öfverdådigt fin godtköpsupplaga benämnd *Lilla Examinatorn* till pris af 1 kr. pr st. Likvid torde sändas pr postanvisning. Vid partiköp lemnas rabatt. Parti- o. minutförsäljare i Stockholm hrr A. E. Jacobsson & C:o, Drottninggatan 29 A. [2966]

John Fröberg, Finspong.

Nyhet!

I bokhandeln har i dag utkommit:

I NORDANKVÄLL

Sagor och berättelser
af
Morbror Gustaf.
Med teckningar af *Victor Andrén.*
Pris: 1: 50. [2968]

Snälla barn

böra få läsa Linnea under nästa år. De hafva både *nytta* och *nöje* däraf. Tidningen bjuder på *goda* berättelser, sagor, geografiska skildringar m. m. samt har i hvarje numer en artikelning »*Nöjer att tackas*», som innehåller lankeskärpande uppgifter af alla slag. Linnea anordnar flere gånger om året *pristäfvlingar* i *slöjd, uppsatsskrifning, teckning, öfversättning* m. fl. ämnen, därvid hundratals pris, bestående af silfvermedaljer, böcker m. m. utdelas. Linnea har vackra bilder af Jenny Nystrom-Stoopendaal med flera konstnärer. Linneas rikt illustrerade *julnummer* utkommer inom kort. Det erhålles

gratis

såsom prof om adressen insändes till Linnea, Vadstena. För porto o. expeditionskostnad torde *ett tioöres-frimärke* medföljа. [2826] (G. 24025)

SUCHARD.

20 Guld- och Silfvermedaljer.

Suchard's Chocolad.

Erkändt utmärkt kvalité.

Samtliga **Suchard's** Chocolader äro garanterade ren Cacao och socker utan tillsats.

Suchard's Praliner, Gianduja, Noisettes, Nougatines och andra dessertchocolader rekommenderas.

Ärade konsumenter meddelas, att fordna paket, Pure Pâte, osockrad chokolad med blå etikett, numera säljas i kiloförpackning med rödrutigt omslag, bärande fabriksmärket. Detaljpriset pr $\frac{1}{8}$- och $\frac{1}{4}$-kilokaka är 50 öre och 1 kr. Kvaliteten har ej undergått någon förändring. [1342]

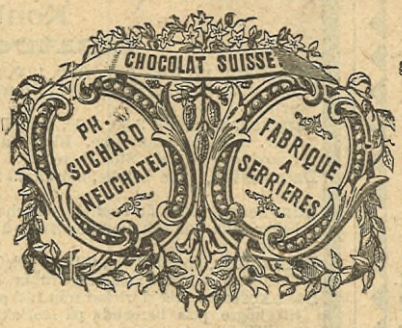

Fabriksmärke.

SUCHARD.

HUSQVARNA STÅLSYMASKINER

enda svenska fabrikat af starkaste materiel och noggrannaste arbete.

Freja Triumf

Familjsymaskiner. Handtverkssymaskiner.

Handsymaskiner.

Kostnadsfri undervisning!

Billiga priser och bekvämliga afbetalningsvilkor hos

Husqvarna Generaldepôt

22 Kungsträdgårdsgatan 22 (hörnet af Hamngatan).

(G. 24142) [2775]

LARS MONTÉNS

Neutrala Kärntvål till ylletvätt, och **Oleintvål** till linnetvätt användes lämpligast sålunda:

»$\frac{1}{2}$ kg. tvål kokas i 2 liter vatten; när tvålen är upplöst, tillsättas under omröring 20 à 25 liter ljumt vatten; i denna utspädda lösning neddoppas plaggen, hvarefter de på vanligt sätt genom gnidning rengöras.»

Finnes hos de flesta specerihandlare samt i mina butiker: [2129]

N:r 19 Stora Nygatan — N:r 29 S:t Paulsgatan.

Nilsson & Dahlbeck

Lager af

Gosskläder.

STOCKHOLM

35 Regeringsgatan **35**

[2754]

Prisbelönade

SVENSKA STICKMASKINER

40 Drottninggatan 40.

Se vidare annonsen i månadens första nummer! [1922]

Cacao-Columbia

från **Svenska Marmelad-Aktiebolaget**
i **Norrköping,**
är den bästa och fabriceras efter egen metod.

Nytt! Marmelad à la Odessa. Nytt!

Generalagent för Stockholm: Hr **J. R. Nordling,**
[2982] *Lilla Nygatan 23.*

Väl stickade sängtäcken

af bomullstyg **4:50**, af kattun **5 kr.**, af röd diagonal **5:50** och af röd blommig damast **7 kr.**, *alla försedda med god stoppning.* Hvita pikésängtäcken **2:50—5 kr.**, stora, fyrkantiga, hvita fasonerade borddukar (vaxduk) **3:50**, stora, fyrkantiga manillaborddukar **2 kr.**, aflånga vaxdukar till byråar **75 öre**, m. m. uti lokalen **76 Vesterlånggatan,** Stockholm.

Till landsorten expedieras mot efterkraf. **A. RISING.** [2906]

Å Damunderkläder

och all slags linnesömnad

emottagas beställningar, hvilka utföras billigt och väl å egen syatelier.

Profver å modeller och tyger förevisas, måttagning och profning ombestyras i hemmen af föreståndersken för syatelieren.

K. M. LUNDBERGS Bosättningsmagasin

N:r 7 Storkyrkobrinken N:r 7. [2794]

Möbeltyg, Mattor, Portièrer, Gardiner

F. UHNÉR & C:i,

Stockholm, Fredsgatan 22. [2620]

Alla färger oskadliga. Profver utlemnas äfven till landsorten.

Juvelerare L. LARSON & C:o, Stockholm: Jakobstorg 1. Göteborg: Ö. Hamngat. 42. [2285]

Th. Karlsson & K:ni Regeringsgatan 3 Kungsgatan 7

Försälja till billigaste priser alla sorters **Sybehör och Garneringsartiklar.**